تجهیز د روزنې په برتله ډېر مهم دی

په کلیون د ناټو ځینې غړي هېوادونه به افغان ځواکونه له تجهیزات برابروي، چې په دوو کې ځلي کابېږي او زره ټانکونه شامل دي. د افغان ځواکونو لوژیستیک او تجهیز ترڅنګ ډېر مهم دي، چې موږ ښه زړګونه روزلي وړ ... یوه اووني وروسته چې د ۲۰۱۵ کال د جنوري میاشتې په لومړۍ نېټه ... افغانستان کې د ټولو ځواکونو ماموریت پیلوي، چې له مخې به یې ۱۲ زره بهرني سرتېري په افغانستان کې پاتې کېږي او افغان ځواکونو ته به روزنه او مشوره ورکوي. د ناټو ملکي استازي وایي، تر اوسه پرېکړه نه ده شوې، چې نوی ماموریت به یې څو کاله دوام وکړي. د ناټو دغه چارواکي وایي، په اصولو کې د نوي دغه ماموریت په بشپړه توګه غیر پوځي دي او پاتې کېدونکي عسکر به یې په جګړو کې برخه نه اخلي. خو د ځینو راپورونو په اساس په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي ځواکونه کولای شي، د افغان حکومت په غوښتنه او مشوره په پوځي عملیاتو کې هم برخه واخلي. د ناټو ملکي استازي په دغه حال کې د افغان ځواکونو په تجهیزلېکار کوي، چې په دې وروستیو کې د حکومت د وسله والو مخالفینو فعالیتونه زیات شوي او د کوټه د ... ټ...

... ځای باید دوی ته
... ټکي مرکه کې
... او تجهیزول دي.
... او پرېل د تورونو د
... چې یوه اووني
... ستان کې د ناټو
... استازي سوریس
... روزنه او مشوره
... تجهیز، چې په
... ټکي مرکه کې
... پر ځای دي.
... ه میلیارده ډالره
... ، چې د امریکا

Ketabton.com

۲ وروسته امریکا ځېلسري عملیات نه شي کولای

... چې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې بوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي

... له ۲۰۱۳ ...
... ځواکونو د ...
... ل مخالفین
... چارواکي د
... فینو له په

راډیوته ویلي، له ۲۰۱۴ کال وروسته امریکا په افغانستان کې ځپل سري عملیات نه شي کولای. باخلي وزیري زیاته کړې، د افغان ځواکونو په غوښتنه امریکایي سرتیري په جګړه

ځواکونه عملیات کوي، خو چې که له ۲۰۱۴ کال وروسته د بهرنیانو ځواکونه په افغانستان کې هم وي، که چېرې افغان ځواکونه ورنه ومواړي، دوی به مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د ترهګرۍ او اورپکۍ پرضد د درېدو سخته اړتيا

يوه اوونۍ وړاندې، تېره سې شنبې، په پېښور کې پر يوه ښوونځي اور لرګرو ډله يېز بريد تر سره کړ، چې په ترڅ کې يې څه نا څه ۱۵۰ کسان ووژل شول، چې له ۱۳۰ ډېر يې د ښوونځي زده کوونکي وو او بريدګر هم له سخته يوزل شول، دا بريد لکه په ټپه اسمان تندر و او پاکستان د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر د هغه بريد لمونډې وباله، چې پر امريکا تر سره شو او په کې ناڅه دري زره کسان ووژل شول، د پېښور دا بريد افغان حکومت په سختو ټکو سره وغانده، په اصل کې د دغه بريد د قربانيانو له کورنيو سره ټول دردمن دي په تېره بيا افغانان، چې د دا ډول ترهګرۍ قربانيان دي. دا بريد پر هغه ورځ تر سره کېږي، چې افغان ولسمشر محمد اشرف غني پکتيکا ته تللی او د دغه ولايت په يحيی خېلو کې د هغه ترهګر بريد له قربانيانو سره همدردي کوي، چې څه موده وړاندې د واليبال پر لوبو وشو او سلګونو کسانو نه يې مرګ ژوبله واړوله، د هغه بريد ټول قربانيان ملکي وګړي په تېره بيا ماشومان وو، بل دا چې پر کورنو څه ناڅه دري زره وسله وال پرغل کوي، چې له قبايلي سيمو پرې را اوښتي دي، اوس د کونړ د اتګام له سخت مقاومت سره مخ ده. د پېښور له بريده يوه ورځ وروسته د پاکستان د پوځي، استخباراتي او ډيپلوماتيک مشران په ناڅاپي سفر کابل ته راغلل او له ولسمشر محمد اشرف غني او په کابل کې د ناټو له مېشت عمومي قوماندان سره يې وکتل، داسې ويل کېږي، چې هغوی داسې مدارک وړاندې کړي، چې ګنې دا بريد له افغانستانه پلان شوی، خو داسې له ده، بلکې افغانستان ته دې معتبر اسناد په لاس کې لري، چې پر افغانستان ټول بريدونه له ډېورنډ کرښې پورې غاړه کې پلانېږي او د حقاني شبکې په خبر د ګڼو ترهګرو او اورپکو ډلو تر شا بېلابېلې شبکې او ډلې ولاړې دي، خو په پېښور کې پر ښوونځي د بريد پره پاکستاني طالبانو پر غاړه اخيستې ده. دا بريد ښايي د پاکستان له ډېرو تاريخي پېښو سره هم تړاو ولري، نو پاکستاني چارواکي بايد د دغه بريد تر شا لاسونه برښڼه کړي لومړی بايد پلټنه وشي، چې په هغه ورځ د دغه ښوونځي، چې په کې د پوځيانو زامن پر زده کړو بوخت وو، کوم اداري کسان، ښوونکي او زده کوونکي غير حاضر وو، آيا کوم دا ډول کسان او زده کوونکي ناروغان وو، آيا کوم دا ډول کسان او زده کوونکي د اېنډېکس او يا نورو ورته عادي ناروغيو په پلمه يوه يا دوې درې ورځې مخکې عمليات شوي وو، آيا پلټنې ښايي د بريد تر شا د ډېر لاسونه برښڼه کړي. د بريد نور اړخونه هم د اندېښنې وړ دي، ځکه سيندیان او بلوڅان عملاً له پنجابه اراده غواړي او قرباني ورکوي، ځکه د کراچۍ او ګوادر بندرونو د عوايدو غوښنه برخه پنجابيان وړي او د بلوچستان پر زېرمو هم له پنجاب سره سخت اختلافونه دي، که دا بريد د سپتمبر د يوولسمې لمونډې ګڼل کېږي، چې د امريکا په خبر به پاکستان هم ترې پر افغانستان په ځانګړې توګه کونړ د بريد پلمه تر لاسه کړي، نو ستره تېروته کوي، کونړ د افغانستان لپاره ډېر مهم دی او چا ته به اجازه ورنه کړي، چې لاندې يې کړي او په دا ډول پلمو په افغانستان کې ثباتي جګړې روانې وساتي. مور دا بريد چې ترشايي استخباراتي لاسونه دي په کلکه غندو، خو له پاکستانه غواړو، چې د هغې ترهګرۍ او اورپکۍ پرضد کامونه پورته کړي، چې په دا ډول بريدونو يې پاکستان، افغانستان، سيمې او نړۍ ته ګواښونه را ولاړ کړي دي

د کورني او بهرني سياست شننې

د افغان حکومت رسمي وېبپاڼو بريدونه د سختې اندېښنې وړ دي

ريپوټونه وايي، چې د افغان حکومت ګڼې رسمي وېبپاڼې تر بهرني يرغل لاندې دي. د افغان حکومت پر څو وېبپاڼو لکه د بهرنيو چارو، ماليې، پوهنې، سوداګرۍ او صنايعو، عدليې او د ښځو د چارو وزارتونو پر وېبپاڼو او ان د مخابراتو پر وزارت د انټرنېټي غلو له خوا يرغلونه شوي دي. د انټرنېټي امنيت يوه امريکايي اداره وايي چې د افغانستان د حکومت رسمي وېبپاڼې وړانکاري سافټ ويرونه يا مال ويرونه لري. په امريکا کې د معلوماتي ټکنالوژۍ د امنيت يا سايبر سيکوريټۍ يوه خپلواکه اداره وايي چې د افغانستان د حکومت په ګڼ شمېر رسمي وېبپاڼو کې يې داسې مضر سافټ ويرونه موندلي چې ښايي سرچينه يې په چين کې وي. «ترېټ کونکټ» Threat Connect چې مرکز يې په امريکا کې دی؛ وايي، د دې ټولنې څېړونکو تېره اوونۍ د افغان حکومت د څو ادارو په رسمي وېبپاڼو کې يو وايروس وهلې فايل وموند. ترېټ کونکټ وايي چې افغان حکومت د دغه مضرو سافټ ويرونو د مخنيوي لپاره هېڅ راز اتي وايروس پروګرام نه لري. د دې ټولنې د استخباراتي څېړنو د برخې مشر «رک بارګر» Rich Barger وايي؛ دا د هغو حملو لړۍ ده چې سږکال يوه بل امنيتي شرکت وموندله او هغه يې د چين د استخباراتو کمپاين وباله. بارګر روښښانه خبرې آژانس ته ويلي؛ د افغان حکومت د رسمي وېبپاڼو له لارې د جاوا سافټ وېر په وسيله وروستی حمله د ډسمبر په شپاړسمه په هغه ورځ وشوه چې د چين صدراعظم لي کيکيانګ د افغان حکومت له اجرائيه مشر عبدالله عبدالله سره په فراقستان کې وکتل. ويل کېږي، چې ښايي د چين استخبارات غواړي د افغان حکومت د مضرو وېبپاڼو له لارې د دې وړانکارو سافټ ويرونو په وسيله پر نړېوالو اهدافو حملې وکړي. د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ وزارت هم دا بريدونه تاييد کړي دي، دغه وزارت هم پر يو شمېر دولتي وېبپاڼو د انټرنېټي بريدونو خبر ورکړی دی. ددغه وزارت وياند نصرت الله رحيمي ويلي، چې لويو نړېوالو هکرانو د تېر ډسمبر پر نولسمه د افغانستان پر مجازي فضاء بريد کړی، او هغه يوه دوتنه «فايل» يې ګډوډ کړی، چې د افغانستان د وېبپاڼو د چلولو لپاره ګټه ترې اخيستل کېده. ښاغلي رحيمي وويل، په دغه بريد کې د مخابراتو وزارت د معلوماتو مرکز په ټپه شوی و، خو د وزارت مسلکي چارواکو په ۲۴ ساعتونو کې د بريد مخه ونيوه. د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په داسې حال کې د دغه خبر پخلی کوي، چې دغه وزارت په تېرو څه باندې لسو کلونو کې د پام وړ خدمتونه تر سره کړي او لويې برياوې يې لرلې دي، خو پوښتنه دا ده، چې هغوی ولې وروسته له هغه دا خبر خپور کړ، چې يوه امريکايي انټرنېټي شرکت د افغانستان د مجازي فضاء سيستم کمزوری وباله. او وويل چې هکرانو ددغه هېواد د دولتي وېبپاڼو په ګډوډولو سره چليخ سيستمونه ګډوډ کړي دي. له دې وړاندې دا وزارت ابله خپلې برياوې ستايلې او خير خيرت و، خو د افغانستان د مخابراتو وزارت د معلوماتي ټکنالوژۍ يوه محکمې مامور محمد زبير ورسحي ويلي، تېرو درې کاله مخکې يې د افغانستان د مجازي فضايي سيستم په امنيت کې د خپلو نېمګړتياوو په اړه د مخابراتو وزارت ته خبر ورکړی و، چې ان هکرانو له دغو نېمګړتياوو په ګټې اخيستو سره دولتي سيستمونه ګډوډ کړي دي. خپرونه وايي، چې ښاغلي ورسحي دا هم ويلي، چې په دا ډول بريدونو کې هکران چليخو سيستمونو (Operating systems) ته ککړې دوتنې «فايلونه» ورښايي، چې په مټ يې بيا د کاروونکو شخصي معلومات ترلاسه کولی شي. هغه وايي، د افغانستان د مجازي فضاء ټول وروته پرايستي دي او دولتي سيستمونه، لکه د وزيرانو کمپيوټرونه، ددوی برېښناليکونه او د ارګ سونګرونه «کمپيوټرونه»، هم د دغه ډول بريدونو ښکار کېداي شي. پر همدې مهال، د مخابراتو وزارت وايي، د افغانستان د مجازي فضاء د خوندي ساتلو لپاره سلګونه زره ډالر لګول شوي چې دغه هېواد د اړتيا په وخت کې د انټرنېټي بريدونو د مخنيوي لپاره تر خپله وسه له ټکنالوژۍ ګټه اخلي، خو هر ډول بريد شنډولی شي. دلته ستونزه څه ده او څوک د دغو بريدونو د مخنيوي لپاره مامور دي آ منو، چې په نړۍ کې ستر

هدايت الله نوري

قدرتونه لکه چين، شمالي کوريا او ان تر دې، چې امريکا هم تر دغو بريدونو لاندې راتلای شي، خو که ستونزه مالومه وي او درې کاله وړاندې د ستونزې په اړه خبرداری ورکول کېږي، نو په اړه اقدام نه کېږي، نو په رښتيا، چې دا د ستړې اندېښنې وړ مسله ده. دا بريدونه د سختې اندېښنې وړ مسله ده، ښايي د حکومت ګڼ مالومات، ارقام او پټ اسناد د دغو بريدونو ښکار شوي وي، چې جبرانول يې ګران تماميږي، ښايي په دې کې استخباراتي تاړونه، د امنيت پلانونه او ګڼ نور پلانونه هم شامل وي، که د دغو بريدونو مخنيوی ونه شي، نو ښايي د دولت ګڼ مدارک او اسناد تر يرغل لاندې راشي او يا هم غلا شي، دا اسناد ښايي د وړانکارو لاس ته ولوېږي، هغوی، چې افغان ولس يې تر هر راز ترهګر بريد لاندې راوستی او په تېره بيا په دې وروستيو کې يې دا ډول بريدونو ته زوروزکړی دی، نو په کار ده، چې د افغانستان نوی حکومت د سايبر امنيت ته جدي پاملرنه وکړي، په تېره بيا د مخابراتو او ټکنالوژۍ وزارت په دې کې خپل مسووليت په ښه توګه تر سره کړي.

له افغانستان سره د نړيوالې ټولنې له پوځي او انکشافي مرستو دې په پوره شفافيت کار واخيستل شي

پرتمين همت يار

داچې له افغانستان سره د غوڅ ملاتړ، ترشعار لاندې دناټو په غونډه کې، او همدارنګه ترڅنګ يې دافغانستان په اړه دلندن په نړيوال کنفرانس کې مرستندويو هېوادونو له ۲۰۱۴ زېږديز کال څخه وروسته له افغانستان څخه دامريکې، ناټو او ايساف دځواکونو له وتلو وروسته دځلورکلونو پاره له افغانستان سره دمرستندويو هېوادونو دڅه دپاسه دوه ديرشو مليارډو امريکايي ډالرو دپوځي اوپراختيايي مرستوله ژمنو دتاره کولو اودوام سره بيا هوکړې وشوې اوډاګيزه شوه چې د۲۰۱۵ زېږدېز کال نه پيل څخه تر ۲۰۲۴ زېږديز کاله پورې به دېدولون په لېره کې دافغانستان دهراړخيز اقتصادي او امنيتي پرمختګ له پاره دنړۍ دمرستندويو هېوادونومرستې دوام وکړي اوهم به ورسره جوخت هڅه اوهاندوشي چې په دغه هېواد افغانستان کې دترهګرو او پرهنوي پوړي دترلو ترورستي ډلو دپلټي شوبو جرړې داسې و چې شي چې ترهګر بيا په افغانستان کې سرراپورته نه کړې اوبيا په دغه هېواد کې خالي جوړې نه کړي اوبيا نه دې ځايه دسپتمبر دمياشتې ديوولسمې نېټې په څېر دنورو بوګنوونکو اوزړه دردوونکو پېښو لامل ونه ګرځي اويا نړۍ ونه لړزوي دلندن اوناټو ددغو دواړو نړيوالو اقتصادي اوامنيتي غونډو ديرخه والو مرستندويو هېوادونواونړيوالو سازمانونواستازو دافغانستان له جمهور رييس محمداشرف غني څخه په کلکه دغه غوښتنه وکړه چې دافغانستان داقتصادي اوامنيتي چارو دپرمخ بيولو له پاره دې ددې هېواد دمرستندويو هېوادونو دمرستو دلګولو په برخه کې له پوره شفافيت او صداقت څخه کار واخلي او هيڅ ډول سپين سترګو، سرزوروا وچپلرو روړواکانو، لوټمارانو، دقدرت دګدۍ او پيسو ليونيانو او شامارانوته دې دا اجازه ورنه کړي چې له دې وروسته له افغانستان سره دنړۍ دمرستندويو ۷مخ

په افغانستان کې د ايساف ځواکونو مرستيال تورن جنرال کارستن ياکوبسون له دويچه ويلې سره په مرکه کې

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو په رژيم نه بدلوي

د ۲۰۱۴م کال د دسمبر په پای کې د نړيوالو ځواکونو جنګي ماموريت پای ته رسېږي. د ايساف د قوماندان مرستيال، تورن جنرال کارستن ياکوبسون له دويچه ويلې سره په ځانګړې مرکه کې د تېرو ۱۳ کلونو ارزونه وړاندې کړه.

دويچه ويله ښاغلي ياکوبسون! له نن څخه ۱۳ کاله مخکې د طالبانو رژيم د امريکا متحده ايالاتو تر سختو هوايي بمباريو وروسته نسکور شو. اوس بياهم کابو هره ورځ د طالبانو د حملو شاهدان يو. فکر کوئ چې رښتيا هم ناټو په ښه زړه خپل جنګي ماموريت پای ته رسوي؟

ياکوبسون: د ناټو جنګي ماموريت په حقيقت کې په ۲۰۱۳ کال کې تر زياتې کچې افغان امنيتي ځواکونو ته د امنيتي مسووليت د انتقال په موده کې وسپارل شو. د افغانستان امنيتي ځواکونو سږ کال د ولسمشرۍ د ټاکنو او د هغو د نتايجو د حسابولو په وخت کې د څه د پاسه ۹۰ سلنه پوځي عملياتو مشرې په غاړه درلوده. په دې برخه کې البته هغوی تر يوې کچې د ناټو له ملاتړ څخه هم برخمن وو، خو وروسته له دې به دغه مرستې په پوځي سلا مشورو او د افغانستان د امنيتي ارګانونو له مشرۍ څخه ملاتړ پورې محدودې شي. زه خوشبين يم چې د افغانستان وسلوال پوځ به داسې وضعيت کې دي چې په خپل هېواد کې امنيتي مسووليت په غاړه واخلي او د هغه ضمانت وکړي. دوی د دوی په دوو فصلونو کې دغه آزموينه ورکړه. البته مونږ په يو نوي ماموريت کې له يوې نوي دندې سره دلته پاتې کېږو او له هغوی سره مرسته کوو.

دويچه ويله د ۱۹۸۰مې لسيزې په پای کې کله چې پخوانی شوروي اتحاد خپل پوځونه له افغانستان څخه وايستل، د هغه وخت د نجيب الله رژيم وکړای شول چې پخواني دوه درې کاله د باغيانو په وړاندې مقاومت وکړي. د هغه له نسکورېدو سره په افغانستان کې کورنۍ جګړه پيل شوه؟ عام افغانان اندېښنه لري چې دوه کاله وروسته د ناټو او متحده ايالاتو د ځواکونو له وتلو څخه وروسته به دغه تاريخ بيا تکرار شي. تاسي دغه اندېښنه تر کومه ځايه پر ځای ګڼئ؟

ياکوبسون: اوسنی وضعيت له هغه وضعيت سره چې شوروي اتحاد خپل پوځونه وايستل هيڅکله د پرتلې کېدو وړ نه دي. په هغه وخت کې چې د شوروي د پوځو پر ضد مقاومت روان و، په افغانستان کې هغسې يو رژيم واکمن و چې د اشغالي ځواک له خوا قدرت ته رسول شوی و او دغه رژيم په دې وجه لېنګ پاتې نه شو چې د خلکو لپاره د ملي ووږنه و. دا د خونړۍ کورنۍ جګړې سبب شو. خو نن په بشپړه توګه بل ډول وضعيت لرو. نړيوالې ټولنې په پوره زيار سره د افغانستان وسلوال پوځ وروزه او هغه يې په وسلو سمبال کړ په نتيجه کې افغان امنيتي ځواکونه وتوانېدل چې له خپلې ډيموکراتيکې پروسې سره ملګرتيا وکړي او د باغيانو د خوښې پر خلاف په پوره بريالیتوب سره د ټاکنو

امنيت خوندي وساتي. مونږ په همدې لير دوبې کې د افغانستان په تاريخ کې د لومړي ځل لپاره له يو منتخب ولسمشر څخه بل منتخب ولسمشر ته د قدرت د لېږد شاهدان وو. که څېرې سرې اوسنی انوليز وضعيت او پرمختګ ته نظر واچوئ، نو دا په بشپړه توګه د شوروي د ځواکونو له وتلو سره توپير لري. مهمه دا ده چې اوس مونږ پخوا په پرتله په افغانستان کې نسبتاً يو باثباته وضعيت لرو، دلته يو باثباته حکومت شته چې د دوو په حال کې دی او د دې توان لري چې افغانستان په اقتصادي، امنيتي او په سيمه کې د همکاريو په برخو کې رهبري کړي او بريالیتوب ته يې ورسوي.

دويچه ويله ناټو څرنګه کولای شي چې دغه لاس ته راوړنې چې تاسي ترې يادونه وکړه عراق په څېر بېرته له خاورو او ايرو سره برابرې نه شي؟

ياکوبسون: مونږ بريالیتوبونه چې ما ترې يادونه وکړه هغه د حساب وړ ارقام دي. خصوصاً پخواني د امنيتي ځواکونو د روزنې او سمبالونې پوړې چې شمېر يې ۳۵۰ زرو ته رسېږي. له مشخو پېړۍ په ټول هېواد کې په مختلفو برخو کې پرمختګونه ليدل کېږي: د ښوونځيو تاسيسات جوړول، د برېښنا غزول او د روغتيايي خدماتو پراختيا. سربېره پر دې د خلکو د ژوند په سطحه کې هم بدلون راغلی او د مړينې کچه راټيټه شوې ده. څرنګه چې اوسط عمر له ۴۸ څخه اوس ۶۳ ته لوړ شوی دی. دا نه يواځې د روغتيايي خدماتو له پرمختګ څخه بلکه د ژوند د شرايطو له به کېدو څخه ويښودنه کوي. دا ټولې هغه لاس ته راوړنې دي چې په يقين سره افغانان يې نه غواړي چې له خطر سره مخامخ شي. تاسې به ډېر لږ افغانان پيدا کړئ چې د طالبانو د رژيم د اعادې په لټه کې وي. ځکه ټولو هغو خلکو چې د نوموړي رژيم تر واکمنۍ لاندې دلته ژوند کړی دی، پوهېږي چې په هغه وخت کې څه تېر دل. له دې وروسته هم په خپلو برخو کې البته د ناټو مرستو ته اړتيا شته. په خاصه توګه د امنيتي ځواکونو د روزنې، سازمان ورکولو، رهبرۍ او د پوځي تجهيزاتو د اکمال په برخو کې. دا ټول د نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموريت مهمې دندې دي چې په وزارتونو او د رهبرۍ په نورو ارګانونو کې ترلاس لاندې نيول کېږي.

دويچه ويله تاسو له نوي ماموريت څخه يادونه وکړه. د افغان امنيتي ځواکونو د روزنې په پروسه کې د «داخلي حملو» يا په اصطلاح «د دوست او دښمن نه بريدونو» سره د افغانانو او د هغوی د نړيوالو متحدينو ترمنځ اعتماد ته سخت تاوان ورسيد. د بېلګې په توګه څو مياشتې مخکې د کابل په يوې پوځي اکاډمۍ کې يو افغان سرتېري يو امريکايي جنرال ووژه او يو آلماني جنرال يې ټپي کړ. د داسې يو پس منظر په پام کې نيولو سره په نوي «پرېکړن ملاتړ» ماموريت کې څرنګه د اعتماد وړ همکاري ممکنه ده؟

ياکوبسون: جنرال هېرولډ ګرين چې د آګست په پيل کې مونږ له لاسه ورکړ، زما يو شخصي ملګری و. زه د هغه وخت په وضعيت ډېره ښه خبر يم. ځکه زه خپله هم په دغه دنده کې وم. په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې رښتيا هم «داخلي حملې» يا «دوست دښمن» نومي بريدونه د اندېښنې وړ موضوع وه. له ۲۰۱۲ کال څخه را په دې خوا مونږ په يو ګڼ شمېر تدابيرو لاس پورې کړې چې نه يواځې مونږ بلکې افغانانو هم دا ډول بريدونه اوس کم شوي دي.

د افغانستان په پوځي اکاډمۍ کې نوموړې پېښه يوه استثناء وه. دا د څو مياشتو او زمانې دندې نه پيل څخه را په دې خوا يواځينۍ پېښه ده چې، راممنځ ته شوه. دا ډول بريدونه البته اصلي ګواښونه نه دي. اصلي ګواښونه چې د انسان زړه پرې ښوي، هغه دي چې طالبان يې په ټپو سترګو، په قصدي او هدفي توګه پر افغانانو کوي، څرنګه چې په دې لېرو څو ورځو کې مونږ شاهدان يو.

دويچه ويله ناټو د افغانستان له پوځي ماموريت څخه ديو بل ماموريت او يا د راتلونکو نړيوالو ماموريتونو لپاره څه درس اخيستی دی؟

ياکوبسون: د دې ماموريت مهم اړخ دا دی چې: دوه ماموريتونه هيڅکله يو بل ته ورته نه دي. د نړۍ په مختلفو هېوادونو کې شرايط سره توپير لري، خو يو مهمه زده کړه له دې ماموريت څخه دا ده چې مونږ يو سيستم ته اړتيا لرو چې د هغه په مرسته پرته له څنډ څخه د دې توان ولرو تر څو په هغو دولتونو کې چې اړتيا ليدله کېږي داسې امنيتي نظام بنسټ جوړ کړو. د نړيوالو نورمونو او ارزښتونو له تصور سره سمون ولري.

البته حتمي نه ده چې په دې اړه لوېديځه ډيموکراسي يې نمونه وي، بلکې هغه بايد د بشري بين الدول حقوقو د چوکاټ ټول شرايط مراعات کړي او دا امنيتي ځواکونه په داسې ډول وروزل شي، مجهز، سمبال او ملتيا ورسره وشي چې د دې توان ولري چې پرېږدي تر څو سياسي قدرت د دولت په لاس کې پاتې شي او دوی د امنيت ضمانت وکړي. کله چې دغه هدف تر لاسه شي، بيا نو مونږ ويلای شو چې زمونږ دنده ختمه شوې ده او کولای شو چې بېرته ووځو.

دويچه ويله د آلمان د دفاع پخوانۍ وزير پيټر شتروک چې اوس وفات شوی دی، يو وخت ويلي وو چې «د آلمان دفاع د هندوکش د غرو په لمن کې کېږي.» آيا دغه جمله لا تراوسه هم صدق کوي؟ ۷مخ

روغتیا او ژوند

مستې مو د شکر له ناروغۍ څخه ژغوري

که تاسې په جېل ورځني ژوند کې ماستې نه استعمالوئ نو له دې وروسته بې د خپلو خوړو بوه اړینه برخه وګرځوئ. په هاروړد عامې روغتیا اداره کې شوې دغه نوې څېړنې ثابته کړې چې د مستو زیات یا ورځني استعمال به انسان د شکر له ناروغۍ څخه په ژغورلو

خلوبښت زره کسانو د ژوند او ژوند کولو طریقه له څېړنو څخه دا معلومه شوه چې هغه کسان چې هره ورځ ماستې استعمالوي په هغوکې د شکر ناروغۍ په کمه اندازه لیدل کېږي. د دغې څېړنې څېړونکي وايي چې د زیاته اندازه ماسته خوړل په زیاته اندازه د شکر ناروغي

کې ډېره زیاته مرسته وکړي. د څېړنې په اساس د ورځې ۲۸ ګرامه ماسته خوړل به د شکر ناروغۍ خطر ۲۰٪ کم کړي. څېړنې په اساس د یو لک او نهه

خطر کمولو لپاره بسې که څوک غواړي چې له دغې ناروغۍ څخه په امان وي نو له ۲۸ ګرامو څخه هم زیاته اندازه ماستې باید استعمال کړي.

له زکام څخه د ځان ژغورنې مهمې لارې چارې

د ژمي په راتلو د نړۍ شاوخوا اوسا سلنه خلک خوښي کوي او د اوړي په پرتله ژمي له خوښیه وي، مګر یوه وېره ورسره وي، هغه دا چې په ژمي کې د سړې هوا له امله د هوا الرجي، او زکام خلک ډېر تکلیفوي او داسې هم ویل کېږي، چې د زکام دارو وخوړئ، نو په یوه اوونۍ کې به ښه کېږئ او که یې ونه خوړئ، نو هم یوه اوونۍ وروسته به ښه شئ. له زکامه د ځان ژغورنې لپاره څلو پخوانۍ کورنۍ نسخې دوسره شریکوو او لوستونکي یې باید له خپلو دوستانو سره شریکې کړي.

لاس وینځل له زکامه د ځان ساتلو یوه اسانه طریقه دا ده، چې هر وخت باید خپل لاسونه په صابون پاک وېنځل شي، ځکه چې فلو وایرس ډېر وخت، د لوخې، او پوزې له لارې نل نه انتقالېږي. پر زکام اخته ناروغ خپل لاس په خوله او پوزه وهي او دغه لاس یا بل روغ سړي سره تګېږي، چې هغه یې بیا خپلې پوزې او خولې ته وړي، نو بنه طریقه دا ده، چې تل باید خپل لاسونه په صابون

وېنځلو او له دې نسلونې خلاونه وژغورو ژمي، چې الله تعالی د خپل قدرت له مخې شپې اوږدې کړي، نو د خوب پر مهال د انسان بدن د ضایع شویو حجرو د ترمیم او بیا سموني کار پیلوي او د انسانو ساعتونو د خوب په نتیجه کې د انسان بدن پرته خپل صحي حالت ته راګرځي او د فلو «زکام» وایرس بې له منځه وځي او د دې مقابل کې ذهني ستړیا او بې خوبي د بدن مدافع قوت کمزوری کوي، چې له امله یې د زکام په ګډون نورې ناروغۍ هم پر انسان اغېزه کوي.

ورزش بدني ورزش د انسان بدن کې وینه ګرمه ساتي او سپین کرویات پر بدن د وېند کوونکو وایرسونو مخه نیسي. علمي تګلارو پوهان وايي، چې شپه ورځ کې لږ تر لږه یو ساعت ورزش انسان تندرست ساتي. دا لازمه نه ده، چې خامخا دې ډېر او رسمي

ورزش وکړي، بلکې په ژمو کې کېښته پورته ختل او خلوبښت قدمه هم سړی له زکامه

لاره دا ده، چې سړی باید له ډېرو غوړو او خوږو خوراکونو ځان وژغوري. سړی

ژغورلی شي.

زنک (جست) په مناسبه اندازه صحي خواړه، چې زنک ولري د فلو وایرس مخنیوي کې ډېر رول لري. د دې لپاره نه

مېوې او لږ پروټین لرونکي خوراکونه استعمال کړئ او دې کې تر ټولو اغېزمن او ګټور شی زنک دی، چې د فلو وایرس په مخنیوي کې بنه رول لري.

اوبه اوبه د جراثیمو په وژلو او له منځه وړلو کې ډېره مشهوره ده او ژمي کې پر بدن د بکتریا او نورو وایرسونو په مخنیوي کې ډېر کار کوي او که دغه اوبه له څکل سوپ سره وکارول شي، نو هغوی کې به وارې اوبه ژمي کې ډېری خلک د سړې هوا له امله له کوره نه راوځي او د کور ګرمو کوټو کې وخت تېروي، چې ورسره د بدن لوندوالی کمېږي او دغه مهال د بدن دفاعي حالت کمزوری کېږي، مګر له دې حالته د ځان ژغورنې لپاره بنه دا ده، چې سړی د خپل بدن اوبه پوره وساتي او وخت پر وخت په مناسبه اندازه اوبه وڅښي.

خندا ښه روغه او چلند خو انسان د ژوند په هر ډګر کې بریا ته رسوي او د دې تر څنګ که څوک خندا خپل عادت وګرځوي، نو یوه اضافي ګټه یې دا هم ده، چې تر ډېره به له زکامه خوندي وي. د خندا د نورو ګټو تر څنګ یوه دا ده، چې سړی په خلاصه خوله وخاندي، نو دې سره د بدن د دفاعي نظام حلقې راپارېږي او د فلو وایرس مخنیوی کوي.

د سرطان د مخنیوي لپاره د روغتیا د نړیوالې ادارې سپارښتنې

د روغتیا نړیوالې ادارې (WHO) د سرطان د مخنیوي لپاره خو سپارښتنې کړې او خبرې کړې دي ډاکټر (Joachim Schuez)، چې دا څېړنه یې کړې، وايي چې که انسانان په خپلو عادتونو کې بدلون راولي تر ډېره د سرطان په وژونکې ناروغۍ له

اخته کېدو ژغورل کېدای شي

۱. سګرټ مه څکوئ: هیڅ راز دخانیات یا تمباکو مه استعمالوئ.

۲. کور مو د سګرټو او نورو دخانیاتو له لوګي پاک ساتئ: د کار په ځای کې هم بل څوک مه پرېږدئ چې سګرټ وڅکوي

۳. د بدن وزن ته خیال ساتئ.

۴. په ورځني ژوند کې له فزیکي نظره فعال اوسئ: هغه وخت کم کړئ چې په ناسته یې تېروئ (یعنې ډېره ناسته او نه تحرک بد دی).

۵. صحي خوراک کوئ

* زیات حبوبات، سبزیجات او مېوه خورئ

* د زیاتې کالورۍ درلودونکي خوراکونه لږ کړئ (لکه هغه خواړه چې زیات خواړه یا غوړ لري)

* پروسس شوې غوښه (سلامي - ساسج) مه خورئ. سره غوښه (د غویي او پسه) کمه خورئ او په خوړو کې د

مالګې اندازه لږه کړئ

۶. که هر راز الکول څښئ، اندازه یې کمه کړئ. د الکولو نیڅښه نه څښل د سرطان د مخنیوي لپاره بنه دي

۷. لمر ته زیات مه پاتې کېږئ، په تېره بیا ماشومان باید د لمر وړانګو ته زیات وخت نېر نه کړي. د لمر ضد کریم استعمالوئ. د لمر له حمامه ځان ساتئ.

۸. ماشوم ته د مور شیدې د سرطان خطر کموي

که ماشوم ته شیدې ورکولی شئ او نه غواړئ چې ورسې کړئ د

هورمون بدلولو تداوي مه کوئ ځکه چې (Hormone replacement therapy) د ځانګړو سرطانونو خطر زیاتوي

۹. خامخا خپلو ماشومانو ته دا واکسینونه ورکړئ

* هیپاټایټ بي (د نوزېږو لپاره)

* ایچ پي وي (Human papillomavirus) د ځوانو لپاره

۱۰. د سرطان د معاینې په پروګرامونو کې برخه واخلئ

* د کولمو سرطان (نارینه)

* د سینې سرطان (ښځې)

* د زېلانځ یا رحم سرطان (ښځې)

نارنجي رنګه خواړه مو له ړندېدو ژغوري

تاسې به اورېدلي وي چې ګازرې او نارنج رنګ ته ورته خواړه د سترګو دید زیاتوي او باصرې حس له ناروغیو او کمزورېو ژغوري دا ریښتیا ده، ځکه چې دغو خوړو کې بیټا کیروټین (Beta-Carotene) مواد چې ویټامین اې (vitamin A) غوندې دي، وجود لري چې دغو خوړو ته ژېړ رنګ ورکوي او سترګې او دید ته یې ډېر ګټور دي. خو یوازې بیټا کیروټین د

(Zinc) هم لري چې د سترګو شاتنۍ برخه کې د داغ پیدا کېدو مخه نیسي او انسان له ړندېدو ژغوري

۲. سټروس او نوټان

دغه مېوې پرېمانه پیمانه ویټامین سي (Vitamin C) لري، چې انسان له ړندېدو ژغوري او په سترګو کې موجود اوبو څخه ساتنه کوي او د کمېدو مخه یې نیسي

۴. بادام

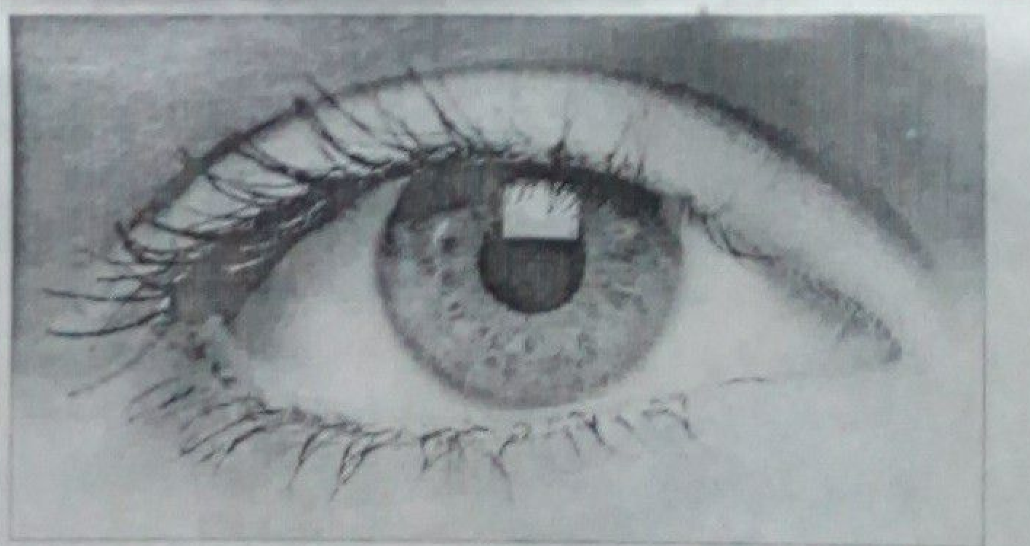

سترګو دید نه زیاتوي، بلکې ډېر نور خواړه هم شته چې لید مو زیاتوي او د باصرې حس له مختلفو ناروغیو ژغوري. لاندې خواړه د سترګو دید لپاره ډېر وخورئ:

۱- شنې پاڼې لرونکې خواړه:

شنې پاڼې لرونکي خواړه د لیوټین (Lutein) او ژېزانتین (Zeaxanthin) غوره سرچینه ده. یاد مواد د سترګې شاتنۍ برخه کې د داغ پیدا کېدو کوم چې د ړندېدو اصلي لامل دی، مخنیوي کولو سربېره د سترګو د اوبو ساتنه کوي.

۲- هګۍ

د هګۍ ژېړ هم پر لیوټین او ژېزانتین لرلو سربېره ډېره زیاته اندازه زنک

بادام له ویټامین اي (Vitamin E) څخه ډک دی. ویټامین اي (Vitamin E) هم په سترګو کې د داغ پیدا کېدو او ړندېدو مخه نیسي. څېړنو ثابته کړې ده چې د ورځې یو موټی بادام بدن د ویټامین اي اړتیا پوره کوي.

۵. د کبانو غوړ:

ټونا (Tuna)، سالمون (Salmon) او انچووي (Anchovy) نومې کبانو کې ډي ایچ اې (DHA) نومې مواد په زیاته اندازه پیدا کېږي. ډي ایچ اې (DHA) یو ډول غوړ اسید دی چې د سترګو له وچوالي څخه چې (Dry eye syndrome) په نوم یادېږي مخنیوی کوي.

آتیزم یاد اعصابو د ودې ستونزه، بنه والی او مشکلات یې

ربوټونه وایې چې په تېرو پنځوسو کلونو کې د هغو ماشومانو شمېر چې په آتیزم باندې اخته دي خو برابره زیات شوی دی. ساینپوهان اوس د جسمي روغتیا او ټولنیزو عاداتو ترمنځ په اړیکو غورکوي په دې کې هغوی د انسان په هاضمه سیستم او کولمو باندې څېړنې کړې او غواړي چې اړیکې یې له آتیزم سره پیداکړي. د ټمپل ګارډین په نوونځي کې چې د کولراډو ایالت په بولډر نومې ځای کې پروت دی تنکي ځوان پارکر چې په آتیزم اخته دي وایې دا بوخه ګټې لري. هغه وایې «د آتیزم لرونکو کسانو د فکر بهیر د ستونزو په حل کې په زړه پورې دی: له ډېرو تخلیقي لارونه کار اخلي. نظر دېته چې ډېرمتخکوره وګړي په خبر د ستونزو د حل لپاره له ډېرو ساده او بسیطو لارو نه کار واخلي». دغه کار منفي اړخ

دادی هغه څوک چې په آتیزم اخته وي: هاضمه یې خرابه وي او له همدې کبله اندېښنه یې زیاته وي ترڅنګ یې له ټولنیز پلوه سخه وي چې له خلکو سره خبرې وکړي. پارکر

زیات شمېر څېړونکي دا ګومان کوي چې پارکر غواړي بوخه وکړي دکالیفورنیا د ټکنولوژۍ او ساینس د انسټیټوټ یو ساینس پوه سارکز موزمانین وایې هغه خواړه چې

وایي، «دده په خوراک کې بدلون دده روغتیا او طبیعت ته انکشاف ورکړی دی». هغه زیاتوي، «زه فکر کوم اوس یقیناً هر وخت ډېره کمه بدخلقي، ډېره کمه سخت مزاجي او جنجال کوم».

خلک خوري په ملیاردو ګنورو بکتریاګانو باندې چې د هاضمې په نظام کې ژوند کوي، اغېزې لري په دې کې د بکتراید فراجلس بکتریا هم شامله ده هغه زیاتوي، «دغه بکتریا د پریشانۍ او اضطراب حالت ته انکشاف ورکوي، تکراري خوبونو ته هم انکشاف ورکوي او د خبرو اترو مهارت ته هم وده ورکوي» مازمانین

وایي دغه میکروب هغو مږو ته ورکړل شو چې په آتیزم اخته وي، دهغوی دکولمو روغتیایي حالت ښه شو، اوبالاخره دهغوی اندېښنې هم ورکې شوې هغه وایي ددغه اغېز به پر هغو انسانانو هم ډېر پراخ وي چې په آتیزم اخته دي هغه وایي، «لږ ترلږه په آتیزم باندې د اخته خلکو، په یوه فرعي څانګه کې، آتیزم دمغزو ناروغي نده خو بنایي هغه ستونزې چې په کولمو کې دي، هغه په اتیزم باندې د اخته خلکو په خبر اعمالو په پیداکولو کې ونډه لري که چېرې څوک د کولمو او خېټې د علایمو چاره کولی شي، نو په کړنو او سلوک کې یې هم انکشاف راتللی شي» د اریزونا د ایالت له پوهنتون څخه روسا کرازمالنیک هم په انسانانو کې آتیزم په هکله ورته شواهد پیداکوي هغه وایي، «زیاترو خلکو چې څېړنې کولې، هغوی به په آتیزم اخته ماشومانو په کولمو کې د

پاتوجینز لنه کوله موږ په هغوی کې د پتو جینز لنه نه کوله موږ په دې پسې کتل چې په ماشوم کې بنه میکروبونه شته که نه او موږ دېته ورته نښې نښانې پیداکړلې» د هغې په لابراتوار کې داسې شیان په مستند ډول پیدا شوې چې په اتیزم اخته ماشومانوکې د کولمو مختلف میکروبونه نظر هغو ماشومانو ته کم وي چې په آتیزم اخته نه وي دهغې ملګرې ګومان کوي چې بنایي ددغه کار علت د عصري خوراکونو او انتي بیوټک دواګانو ډېر استعمال وي. داټول څېړونکي په دې موافقه لري چې په دې برخه کې نور ډېر شیان هم دخیل دي نسبت دې ته چې د هاضمې، میکروبونو او آتیزم ترمنځ اړیکې پیداکړای شي خو هغوی په دې باور دي چې دوی په یوه امیدبښونکې لاره روان دي، او ددوی موندنې بنایي د طبیعت د نورو بې نظمیو لکه ژور خپګان او سودایي توب په برخه کې مرسته وکړي

د ماشومانو ختنه (سنتول) د ایډز خطر کموي

په امریکا کې د ناروغیو د مخنیوي او مبارزې یوه مرکز د نارینه وو د ختنې سنتولو په اړه یو لارښود خپور کړی، او له خلکو یې غوښتي، چې تر ۲۵ ورځو پورې خپل نظر ورسې، چې بیا وروسته دغه مرکز د سنتولو په اړه خپل وروستی لارښود خپور کړي. دغه لیکل شوی ابتدایي لارښود د سنتولو د ګټو او زیانونو د علمي شواهدو پربنسټ چمتو شوی. چې په ځانګړې توګه د ایچ آی وي ویروس د لېږد په اړه د مخنیوي په اړه ډېره پاملرنه په کې شوې ده.

ګټې

ختنه کول د جنسي اړیکې پرمهال د ایچ آی وي ویروس د لېږد خطر له پنځوسو تر شپېتو سلنې پورې کموي، یا په بله وینا سنت شوي

کس له یوې داسې ښځې سره د جنسي اړیکو پرمهال چې ایچ آی وي ولري، تر امکان لري چې په ایچ آی وي ویروس اخته شي ددې

سربېره، سنتول د تناسلي ناروغۍ Herpes خطر په سلو کې له ۳۰ تر ۴۰ پورې کمولی شي، او د هغو خطرناکو ویروسونو په مخنیوي مرسته

کولی شي، چې له سرطاني ناروغۍ سره تړاو لري. ارزونې ښیي، چې سنتول له ښځې نه سړي ته د ایچ آی وي ویروس د لېږد احتمال کموي. دا هم ښیل شوې، چې په سنت شویو نارینه وو کې د سرطان ناروغۍ نه وي. له بوې اوږدې مودې راهیسې په ځینو هېوادونو کې یو ټولیزو کېږي کې په دې خبره یو نه بحث روان دی. چې د نارینه کوچنیانو ختنه کول د دوی د روغتیا لپاره څومره ګټوره ده او دې دوه ډاله نه اخلاقي پلوه څومره د منلو ده دې دا بحث په ځینو مواردو کې د علمي او ټولنیزو ټولو نه وړه نه د سیاست غولي ته هم ورسېږي دی او په ځینو منځني او ټولنیزو کړنلې بې ترڅه غبرګونونه ږېږولي دي. ډاکټرانو سپارښتنه کوي چې د ختنې عملیه اړینه ده چې په بیسپیټلونو یا تعلیم شوي چاپېریال کې د روغتیا پوهو ډاکټرانو په لاس ترسره شي.

<u>ساینس</u> د دوو ژبو زده کول روغتیا ته ګټه لري

د ساینس د پرمختګ لپاره د امریکایي ادارې پوهان وايي چې د دوو ژبو زده کول روغتیا ته ګټه لري. د دغې ادارې څېړونکي وايي هغه وګړي چې دوې ژبې زده او هغه کاروي د هغو په پرتله چې یوه ژبه یې زده وي د ناروغیو په مقابل کې ډېر مقاومت لري. همدارنګه هغه ماشومان چې دوې ژبې یې زده وي د هغو په پرتله چې یوه ژبه یې زده وي ډېر فعاله او ځیرک دي. دغه څېړنه چې د

الزایمر په ناروغانو باندې شوې ښيي چې د دوو ژبو ویونکې وګړي ددې ناروغۍ په مقابل کې ډېر مقاومت لري. د یورتیو دیورک پوهنتون یو اروا پوه ایلن بیالیستوک وویل که څه هم د ژبو زده کړه د انسانانو په عمر پورې تړاو لري خو بیا هم دا څېړنه د هر عمر لرونکي انسان باندې صدق کوي. هېرده دې نه وي چې په دغه څېړنه کې راغلي دي هغه کیسوال چې په کور کې موروني او د

کورباندې د هغه هېواد ژبه وايي د مغزي فعالیت او روغتیا له اړخه د هغه هېواد د کورنۍ وګړو په پرتله ډېر سالم دي. د دې څېړنې په پایله کې داسې انګېرل شوې چې له دوو د ډېرو ژبو زده کړه او کارول کېدای شي د مغز په فعالیت له دې اطله منفي اغېزه وکړي چې په یو وخت کې باید ویونکي په خپل مغز کې خو خله د ژبو کوډونه سره بدل کړي

تنها اندړ

ادب ، تاریخ او فولکلور

د کابل لرغونی او تاریخي دېوال د واقعیتونو او افسانو په رڼا کې

د شیر دروازې د غره هغه لرغونی، تاریخي او اوږده دېوال چې تقریبا له څه کم ۱۵۰۰ کالو پخوا دغه غره په سرونو لاشولو کې، دیوه اوږده ښامار په څېر کوږ وږ له پل آرتیل نه د سهیل ختیځ (بالاحصار) پلو غځېدلی دی، ډېرو زمانو څه پخوانه له ښار سره تړلې کوم یې واقعیت او کوم یې افسانه دي؟

څنګه د کابل ښاریانو ترمنځ همدا اوس هم په متحد العال ډول دا نقل قول موجود دي چې دغه دېوال په پخوا کې په زرګونو هغه کسان چې ددېوال د جوړولو پر مهال یې یا د وخت د پاچا نافرماني کړې، یا هم دا ډول پنډه اویا هم د تهداب تیره تري لویدلي ده، ښخ شوي دي؛ دا ټولې هغه پوښتنې دي چې اړتیا ده د واقعیتونو په رڼا کې یې سپیناوی وشي او ښېر ځواب ورته موندل کېدای شي، څنګه دغه دېوال همدا اوس هم له سره تر پایه د یو تاریخي یادګار په توګه په ځای ولاړ دی او بالمشاهده یې هر لیدونکي د لرغونو زمانو د انساني شاهکاریو ځلانده مظهر په عنوان وښي او پېژني اصله څېره د منطقي دلایلو په رڼا کې د هغه افسانوي او زړه بوګنوونکو روایاتو په سپیناوي ده چې همدا اوس هم د کابل د یو شمېر خلکو ترمنځ په پاخه یقین زمزمه کېږي — ترهرڅه لومړي دا روښانه اومنو یې چې دا دېوال د زنبیل شاه او زنبورک شاه د واکمنۍ پر مهال دوخت د یوه قوي (سد) په توګه جوړشو د حملو د مخنیوي په مقابل کې جوړ شوی دی خو دا چې دا دېوال د دښمن له حملو نه د (محصور) ښار د بچ ساتلو لپاره ترکومه بریده مؤثر او اغېزناک و او جوړول یې په کومه کچه زیات زحمت ارزېدل چې دا دېوال دې جوړ شي

، موږ کوم کار نلرو، اصل مطلب دادی چې ...

[illegible]

حیات الله

د مصطفی عمرزي په هاند او هڅو د «پور خرد» کتاب له چاپه راووت

[illegible]

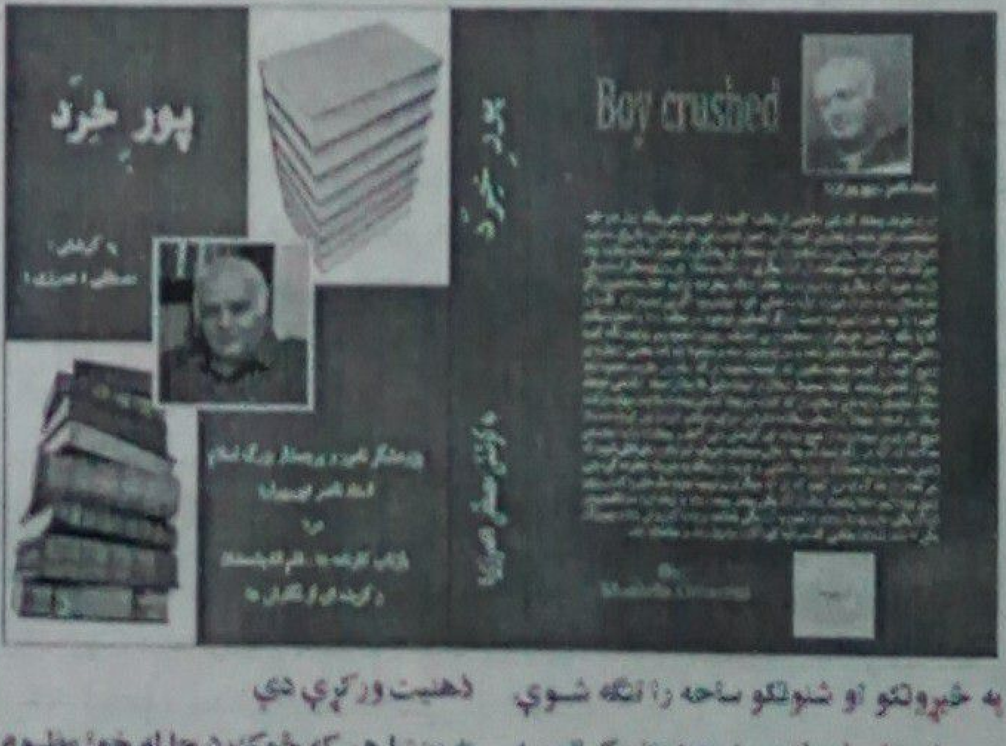

[illegible]

د سرمحقق سید محي الدین هاشمي «وینا څنګه وکړو؟» ژباړل شوی کتاب له چاپه راووت

[illegible]

[illegible]

حلیم

ملي، ولسي او فولکلوري سندرې

څېړنه: علي محمد منګل

[illegible]

سندره لیکی

[illegible]

سروګې

[illegible]

لوبې

[illegible]

په تنبو او ټپوکې

[illegible]

په بګتی کې

[illegible]

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او دودونه

په اسلام کې د ښځو حقوق

قتیل خوړیاڼی

داسلام سپېڅلي دين ښځې، دټولو انسانو په نسبت ښځې ته مقام درناوی کړی او په اجتماعي او سیاسي ډګر کې یې له نارينه وو سره يو شان حقوق ورکړي دي له ټولو مخکې یې ښځې ته دژوند حق ورکړي او په ژوندولو یې ددوی ښکول غندلي او منع کړي دي «بای ذنب قتلت» له ښځو په تېره بيا له کونډو سره په بېلا بېلو اديانو او مذاهبو کې بېل بېل ظالمانه سلوک کېده په يهودو کې به ډېبو وروركونډو دژوندي ورور ملکيت شوه او چې څنګه به یې خوښه وه همې به یې ورسره کول همې داحق نه درلود چې په خپله خوښه له چاسره نکاح وکړي په عيسويت کې که څه هم داخبره نشته، خوله کونډې سره دښځګۍ لپاره کومه طريقه نه وه پاکل شوې په هندوانو کې خودکونډې ژوندته له سره ضرورت نه ليدل کېده ټول عمر له خوشحالۍ اوسينګاره بې برخې وه په عربو کې هم دغه رواج و، چې کونډې به دميراث خورو ملکيت شوه ډول ډول تکليفونه به یې وررسول او چې چېري به یې خوښه وه هلته به یې ودوله زمونږ په ټولنه کې هم دکونډې دغه حال و، چې ديهودواوعربو له کونډو سره و اوپه ځينو ځايونو کې لاتر اوسه دغه حال روان دي چې کونډې دمنقول اوغير منقول مال په شان ميراث ګڼل کېږي دمېړه له کورنۍ پرته بل ځای نه شي ودېدلې دغه راز په عربو کې ښځې په عمومي توګه دخارويو اومالونو په څېر تجارتي مارکېټونو ته وړاندې کېدلې اوهلته به دخارويو غوندې پرته له دې چې څه حق ورکړل شي خرڅېدلې چې دعکاظ تجارتي بازارېې غوره اوژوندی مثال دي، خو دحضرت سيدالمرسلين محمدمصطفی (ص) په بعثت سره دغو ټولو ظلمونوته دپای ټکی کېښول شو او ښځوته دشرف انسان په سترګه وکتل شول، په عظيم الشان قرآن کې (۲۸۲) ځایه د ښځې نوم راغلی اودوی په نامه دنسا سور نازله شويده الله پاک (جل علی شانه) دقرآن عظيم الشان په (۷۱) یم ايت کې فرمايي زیاړه «نارينه مسلمان او مسلماني ښځې

ديوبل دوستان، اوساتندويان، دي په نېوکارونوسره امر کوي اوله بدوکارونوڅخه منع کوي لمونځ، دهغه له ټولو ادابو سره سرته رسوي زکات ورکوي او د خدای (ج) او دهغه دپيغمبر (ص) اطاعت کوي همدوی دي چې پردوی باندې خدای زر رحم وکړي بېشکه چې خدای دستر قدرت اوحکمت خاوند دی» پيغمبر (ص) فرمايي «څوک چې دمسلمانانو چاروته پاملرنه نه کوي دمسلمانانو له ډلې څخه نه دی» اويا «تاسې ټول ديوبل سرپرست پاستې اوهرڅوک دترخپل لاس لاندې کسانو په هکله مسئول دی» خدای (ج) په قرآن عظيم الشان کې داسلام ستر پيغمبر ته لارښوونه وکوي چې له مومنو ښځو څخه بيعت واخلي او فرمايي «ژباړه» «ای پيغمبره کله چې مومنې ښځې په دې شرط چې دوی به له خدای سره څه نه شريکوي اونه به دوی غلا کوي اونه به دوی زنا کوي اونه به دوی خپل اولاد وژني اونه به په دروغو سره رانله کوي، چې جوړوي یې په منځ دلاسواوپښو خپلو کې يعنې له خپله خانه هغه کوچنی چې له ناروا لارې څخه یې دخپل اولاد په توګه ښيولی وي، خپل مېړه ته دې نسبت نه ورکوي، اونه به له تاڅخه نافرماني کوي په معروف (نيکو چارو) کې نوته بيعت وکړه له دوی سره اوبخښنه وغواړه لپاره ددوی (ښځو) له خدايه چې خدای نه بخښونکی (دخطاګانو) اوډېر رحم والادی (په انعام، اجرا وثواب سره) معروف په لغت کې پېژندل شوی ته وايي اوپه شريعت کې یې په داسې يو شان باندې اطلاق کېږي چې شرعاً اوعقلاً غوره شوی وي، لوله همدې امله دمعروف کلمه ټول هغه ترولونه اوزښتې که سياسي وي يااوټلنيزې، سوله وي ياجګړه، خو چې دټولنې لپاره ګټور وي په برکې نيسي داسلام په لومړيو وختونو کې هم ګورو چې ښځو دخدای (ج) له پيغمبر (ص) سره دسياسي اومعنوي مشر په توګه بيعت کاوه يزيدته دبي بي (زنب) (رض) بيعت نه کول

يا رايه نه ورکول اوديزښتيانو په وړاندې مخالفت دخدای (ج) دپيغمبر (ص) په تاريخ کې شهرت لري چې خومره انقلابي اوسياسي وی اوداسلام ستر پيغمبر (ص) فرمايلي «ترټولو سترجهاد دظاهر رهبر په

وړاندې دحقې کلمې ويل دي» په قرآن مجيد کې په کارونو کې دسلامشورې سپارښتنه شوې اوخطاب يوازې نارينه ووته نه بلکې ښځو او نارينه وو دواړو ته دی لکه چې داسلام ستر پيغمبر (ص) له بي بي خديجې (رض) سره مشوره کوله اونورو اصحابو هم په مهمو مسئلو کې له خپلو ميرمنو څخه نظر غوښته اوددوی انتقادي نظريانو ته یې غوږ نيوه داهم دپادولو وړخبره ده چې بي بي خديجه (رض) لومړنۍ ښځه ده چې په اسلام مشرفه شوه اوداسلام په لاره کې لومړنۍ شهيده هم ښځه وه چې (سميه) نوميده دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې دحکم روی مروان خليفه ته مشوره ورکوله چې دحضرت عثمان (رض) ښځې هم غوښتل چې په دې مورد کې خپل نظر څرګند کړي مروان غوښتل چې دهغې دخبرومخه ونيسي، خوخليفه وفرمايل «پرېږده چې خبرې وکړي دهغې مشوره له تانه صادقانه ده» دحضرت عثمان (رض) دخلافت په وخت کې په سياسي چاروکې دبي بي عايشې (رض) لاسوهنې په تاريخ کې

مشهوري دي او دمسلمانانو خليفه په سياسي چارو کې دښځو دګډون بڼه ددې لپاره چې دوی ښځې دي نه تيوله دحضرت رسول اکرم (ص) په وخت کې ښځو په جګړو کې ګډون کاوه اودضرورت په وخت کې به یې دحضرت رسول اکرم (ص) ساتنه کوله لکه چې دکعب لور نصيبې، داحدپه جګړه کې خپل ځان دپيغمبر (ص) سپر وګرځاوه اوليکلي یې دي چې دوولس ځايه ټپي شوې وه له

هغو مشهورو ښځو څخه چې له رسول الله (ص) سره یې په جګړو کې ونډه درلوده ربيعه اوعطيه او ايمان (بي بي عايشه، اميه اوسليمه ام سنان، ليلاالغفاری اوذهاک اودعبدالمطلب لور نصيبې (رض) په عزت او درناوي يادې شوې دي له اسلامي حکمونو سره سم سلطې ښځې په هغه صورت کې چې دمسلمانانو دامېرله خوا دوی ته نيابت ورکړل شوی وي، حق لري چې دښمن ته پناه ورکړي، دسولې په خبرو اواترو کې ګډون وکړي اوسياسي شخړې حل کړي په هند کې دمسلمانانو دتسلط په وخت کې داور نګزيب او دده دسيال ديناکلو داختلافاتودحل په برخه کې د بېګم جهان آرا رول دپادولو وړ دی همدارنګه تاريخ ليکونکو داورنګزيب اوشاه جهان دلانجې په حل کولو کې دجهان ارا دهلو ځلو يادونه کوي اوليکي چې «بي بي جهان ارا له خپلو ټولوسياسي مصروفتونو سره سره دخپل وخت دصوفيانو له ډلې څخه هم وه اوددووکتابونو ليکواله هم ده اوترټولو ستر ياذګار یې داګرې لوی جومات دی» دمسلمانو ښځو له ډلې څخه چې په حکومتي اوملکتي سايلو کې یې ونډه درلوده دغه راز به هند کې درضيه سلطاني په هرات کې دتيموريانو په وخت

کې ډګوهر شاد اوبه اوولسمه پېړۍ کې د نور جهاني نوم دپادولو وړ دی فرانسوی سترپوهانو اوتاريخ ليکونکي ډاکتر ګوستاليون دښځو دحقوقو اووليدې په هکله «داسلام اوعربو تمدن» په نامه خپل کتاب کې ليکي: «اسلام له يوازې دا چې دښځې مقام یې دروند کړ بلکې لومړی دين دی چې پر دې کار یې لاس پورې کړ هغه حقوق چې قرآن اوفقهي کتابونودښځو لپاره ټاکلي دي څوځلې له هغو حقوقو څخه زيات دي چې اروپايي ښځې یې لري» ډاکتر ګوستاليون زياتوي «دهغو مطالبو له ډلې څخه چې داسلامي تمدن په وخت کې دښځو په اهميت باندې دلالت کوي دادی چې زياتره ښځې دپوهې اوکمال څښتنانې دي لکه چې دستر عالم دصبان دزوی جابر له خولې بي بي عايشه (رض) خوانه اومحترمه ښځه چې دخپل وخت ترټولو پوهه ښځه وه اويادلينې په نوم يوه بله ښځه چې له ډول ډول عقلي اونقلي علومو څخه په کافي اندازه خبره وه اوډېر ښکلي خط یې درلود په هسپانيه کې دمسلمانانو خليفه به خپل ټول ارزښتناک ليکونه په هغې باندې ليکل همدا راز دفاطمې په نامه يوې بلې نجلۍ چې دخليفه ليکونه به یې يا ليکل په کتابت کې یې دفضل اوپوهې څښتنان ټول حيران کړي وو اوهم یې يوه ډېره قيمتي کتابخانه درلوده چې په هغې کې یې ډول ډول قلمي کتابونه راټول کړي وو» دپورتنيو دلايلو، دسلګونو اېتونو اواحاديثو اوداسلام دتاريخ دپلايلو صحنو په پام کې نيولو سره دانتيجه ترلاسه کېږي چې اسلام ښځو ته په سياسي مسايلو کې نه يوازې دګډون حق ورکړي، بلکې دهغو مسايلو ډول چې دښځو په وسيله سرته رسېږي او له ګټورو کارونو څخه دي دنوان تراندازې پورې په نارينه وواوښځو دواړو باندې فرض شوی دی په پای کې بايد ووايو چې زمونږ په اسلامي عقيده کې سياست يوازې دټولنيزو چارو دتنظيم او ادارې په معنی نه دي، بلکې دټولنې داصلاح او روزنې په مفهوم اودمدني ټولنې دجوړېدلو په معنا هم دی چې په حقيقت کې موږ ئي دنده اودماشوم پالنه په خپله يو سياسي عمل دی

احمدیان، در رقابت با فلم‌سازان جهان

امرالله احمدیان، با ارایه نمایش‌نامه‌های جالب و دیدنی نخست در تیاتر و سپس وارد کار در سینما شده است. او اکنون در صدد رقابت با فلمسازان مشهور جهان می‌باشد. این سینماگر افغان با اشتراک در ورکشاپ‌های آموزشی با هنر تیاتر آشنا شده و در چندین نمایش‌نامه نیز نقش بازی کرده است. «چهره‌های ماندگار»، نهادی است که به ابتکار احمدیان و محمدیعقوب امینی در هرات راه‌اندازی شده و فعالیت‌های متعددی را در عرصه هنر تیاتر و سینما انجام داده.

احمدیان، تا اکنون توانسته است بیش از ده‌ها نمایش‌نامه را در بخش تیاتر، نویسندگی و کارگردانی کند. از جمله نمایش‌نامه‌های وی که بینندههای زیادی داشته است، «لحظه‌ای برای خنده، رستورانت، سه راهی، تست بازیگری، مادرم روزت مبارک، لسی وی ما، خوابگاری و تعبیر خواب» می‌باشد. احمدیان با ارایه نمایش‌نامه‌های تیاتر در ولایت هرات، توانست که چگونگی مدیریت تیاتر را در معرض توجه مردم و هنردوستان قرار دهد. این کار وی باعث شد که دیگر موسسات نیز حمایت شان را از این نهاد اعلام کنند. «چهره‌های ماندگار» تحت نظر وی در عرصه آموزش هنرمندان زن توانسته است شمار زیادی هنرمندان زن را رشد دهد. خاطره عزیزی، یکی از بازیگران موفق این گروه می‌باشد و از همین لحاظ، خاطره

فعالیت‌های هنری شان را انجام داده‌اند تا هنوز سه نمایش‌نامه این گروه نمایش یافته است. مدت سه سال است، امرالله احمدیان و گروه هنری‌اش، مصروف آموزش هنرمندان و ساختن نمایش‌نامه‌های تیاتری بوده اند که با برگزاری ورکشاپ آموزش فلمسازی از سوی کشور انگلستان در این ولایت، آن‌ها نیز اقدام به ساختن فلمهای سینمایی نمودند. فلمنامه «یک شب زمستانی» که توسط احمدیان نوشته شده است، از سوی «نهاد برتانیایی» به عنوان بهترین فلمنامه معرفی شده است و فلم «یک شب زمستانی» در جشنواره بین‌المللی دیدار تاجکستان به نمایش نیز رفته است. بعد از ساختن این فلم، امرالله احمدیان، فعالیت‌هایش را بیشتر متمرکز به سینما می‌کند. وی دردو فلم هنری با کارگردانی الیاس اکرمی، به عنوان دستیار کارگردان کار کرده است. امرالله که هدف نهایی‌اش در کارهای سینمایی را رقابت با فلمسازان دنیا عنوان می‌کند، می‌گوید «این کار هر چند مشکل است، اما با تلاش فراوان امکان‌پذیر خواهد بود». او این بار در صدد تأسیس یک نهاد دیگر فلمسازی به نام «راوی» می‌باشد. البته فعالیت‌های گروهی این نهاد به گونه مقدماتی آغاز شده است. می‌توان «فلم حمیده» را آغاز کار این گروه پنداشت. در این فلم، در کار کسانی که در نقش دستیار، کارگردان، فلمبردار، نورپرداز، صداپردار، و دیگر

عزیزی به عنوان بهترین بازیگر زن در افغانستان شناخته شده است. این گروه با راه‌اندازی آموزش هنر سینما در بخش‌های مختلف، جوانان را جذب کرده و با همکاری مدیریت تیاتر ولایت هرات و آمریت امور جوانان این ولایت و همچنان به همکاری موسسه «لینکلن امریکایی» صنف‌های آموزشی را تشکیل داده و

فعالیت‌های تخنیکی کار کرده‌اند. در حدود ۱۵ بازیگر دختر و پسر که شامل گروه «راوی» می‌باشند نیز نقش دارند. فلم «خشت خام» به کارگردانی الیاس اکرمی به همکاری گروه «راوی» ساخته شده و امرالله احمدیان در نقش مرکزی ظاهر شده است.

صمدعلی نوازش

د ښځو ديارلس کلنې لاسته راوړنې دې خوندي شي

سوله او ثبات د ښځو لپاره يوه ځانګړې معنا، مفهوم او ارزښت لري او د څه باندې دري لسيزو جګړو او ناورېځوالي له کبله سولې او آرامی ته لېوال او سترګې په لاره دي، څکه په دې تېرو کلونو کې یې د ټېل شوې جګړې له کبله دزړدانه ټولې خوښۍ او نېکمرغۍ له لاسه ورکړې او کلونه، کلونه یې د جنګ ترخ زهر څکلي دي. د افغانستان د ښځو هيله او اميد دا دی چې د دوی په راتلونکې مثبت بدلون راشي، د افغان ښځو او ولس ډېره مهمه او عمده غوښتنه دا ده چې د افغانستان د خلکو او د ښځو هغو ارزښتونو او لاسته راوړنو ته دې درناوی وشي، کوم چې په تېرو ۱۳ کلونو کې یې ترلاسه کړي دي. له مخالفينو سره د روان جوړې خبرو، د مدني ټولنو او هم ښځو چې د ښځو د حقونو د ساتنې په خاطر کار کوي: اندېښنه راپيدا او په وار، وار یې د بېلابېلو غونډو او پرېکړو په ترڅ کې له حکومت او نورو هغو کسانو څخه چې په دې برخه کې په يو ډول نه يو ډول دخيل دي، غوښتې چې په دې پرېکړو کې دې د افغان ښځو هغه لاسته راوړنې او حقونه تر پوښتنې

لاندې را نه ولي چې د تېرو کلونو په ترخ کې یې د ډېرو ستونزو په ګاللو او د قربانيو په ورکولو ترلاسه کړې دي. که په هېواد کې د ښځو تېر تاريخ ته ځير شو، نو دا څرګندېږي چې ديارلس کاله مخکې ښځې له ښوونې او روزنې، روغتيايي آسانتياوو، سياست او په ټولنيزه توګه په ټولنيزو چارو کې له هر ډول ونډې اخيستو څخه بې برخې وې. خو د پخواني جمهور رئيس حامد کرزي د حکومت په راتګ او په هېواد کې د بېلابېلو مدني ټولنو له فعاليت سره سم، زموږ خويندو هم په ټولنيزو چارو کې په ګډون سره خپل ګټورتوب څرګند کړ. په تېرو لسو کلونو کې يو شمېر ښځې په دې وتوانېدې چې د ټولنې په بېلابېلو

سياسي، ټولنيزو، روغتيايي، ښوونې او روزنې، سوداګرۍ او نورو برخو کې په خپل کار او یې ساري زيار سره د ښځې د ايښودلو ځای پيدا کړي چې له نېکه

مرغه ډېرې ښې هم وځلېدې. له بلې خوا په هره دوره ټاکنو کې د رای ورکوونکو ښځو ګډون، په پارلمان کې د ښځو ۲۵ فيصده شتون او د ټولنيزو چارو په بېلابېلو برخو کې د دوی فعال او خوځنده ګډون د يوې نېکمرغه راتلونکې زېرې ورکوي. يو شمېر ښځې په دې باور دي چې سوله د افغاني ټولنې ترټولو ارزښتناکه او سپېڅلې غوښتنه ده چې بايد ولاړمنه شي. که ښځې په دې ويوهېږي چې د سولې راوستلو لپاره د هغوی حقونه او لاسته

راوړنې تر پښو لاندې کېږي، نو په وړاندې به یې ودرېږي ښځې د ټولنې نيمايي برخه جوړوي او حکومت هم نشي کولی له دې سترګې پټې کړي. نو کله چې موږ ښځې د ټولنې نيمايي برخه جوړوو، نو بايد حکومت زموږ هيلو او غوښتنو ته غاړه کېږدي. د ښځو نظر، د ښځو پرېکړې او حضور بايد نور له سمبوليکې او فېشني بڼې څخه را ووځي او په رښتينې بڼه په سياسي او ټولنيز ډګر کې په ګټورتوب سره راڅرګندې شي. اوس نو افغان ښځې هغه د ديارلسو کلونو پخوا ښځې نه دي، بلکې ډېرې فعالې او خوځنده دي، خو د دوی اندېښنه له دې کبله ده چې وروسته تر دې او د دې مصالحې په راتللو سره يو ځل بيا د کورونو د څلورو ديوالونو بنديوالې نه شي. څکه تېرې تجربې دا په ګوته کوي، هغه کسان چې له اوسنۍ دولت سره په مخالفت کې واقع دي، تل یې ښځې ته د دويم جنس په سترګه کتلي او په ټولنيز او سياسي ډګر کې د دوی د کار او فعاليت کولو مخالف دي او نه غواړي ښځه په کورنۍ او ټولنيز چاپېريال کې د يوه مستقل يا ځانګړي شخصيت په توګه وپېژندل شي.

د سندرغاړي کېدو لپاره بايد د موسيقۍ اصول زده کړو

کليوالي سندرغاړی اسد قاسمي داستاد قاسم بخش شاګرد دی؛ له ۲۲ کلونو راهيسې سندرې وايي دغه هنرمند ۱۰ کاله په کډوالۍ کې تېر کړل او خپل هنرته یې په جلاوطنۍ کې دوام ورکړ. کله، چې نوی دولت منځ ته راغی بيا یې دسندرو په ويلو پيل وکړ، کابو ۱۲ کاله یې دغه کارته دوام ورکړ او همدا اوس هم سندرې وايي

په دې اړه هېواد ورځپاڼې له نوموړي هنرمند سره مرکه کړې، چې تاسې درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

پوښتنه دبه سندرغاړي کېدو لپاره څه بايد وشي؟

خواب دبه سندرغاړي کېدو لپاره بايد، چې دموسيقۍ اصول زده کړو، نو هغه مهال يوکس به هنرمند کېدای شي، چې به شعرولولي، دلوست اوسواد له نعمت څخه برخمن وي او دموسيقۍ د مشرانو اومخکېنانو درناوی وکړي سندرغاړی دنورو سندرغاړو دشعر ولو سره بايد، چې بلدتيا ولري او دموسيقۍ هنر داستادانو

ترلارښوونې لاندې زده کړه وکړي

پوښتنه دتېروکلونو په پرتله دسندرغاړو شمېر اوس ډېر شوی، خو دسندرو اودموسيقۍ دالاتو په غږولو او اورولو کې ستونزې پرتې دي، دغه ستونزه څنګه لرې کېدای شي؟

خواب په اوسنيو شرايطو کې هېوادوال اقتصادي ستونزې لري، ځانګړې دموسيقۍ زده کولو ښوونځي شته خو دځينو مشکلاتو له مخې ځينې

ښاغلی اسد قاسمي

سندرغاړي نه شي کولای، چې دغه ښوونځي ولولي، چې موسيقۍ داستادانو ترلارښوونې لاندې زده کاندي، نوځکه ځينې هېوادوال دموسيقۍ له اصولو پرته، داقتصادي ستونزو دلرې کولو په موخه دموسيقۍ په مسلک کې داخل شوي دي کوم کسان چې په دغه مسلک کې ځانونه داخلوي بايد، چې په دې مسلک کې ځانونه پوه کړي، چې په ټولنه کې دخلکو له خوا لقدير او ومنل شي

پوښتنه څنګه دې موسيقۍ ته مخه وکړه؟

خواب زما کورنۍ دکابل دخرابات په سيمه کې ژوند پرمخ بېوه، ما هم له ماشومتوب راهيسې له موسيقۍ سره مينه پيدا کړه، نوځکه موسيقۍ ته مې مخه وکړه له ۲۲ کلونو راهيسې کليوالي سندرغاړی يم او دهېواد والو دخوښيو په محفلونو کې سندرې وايم

پوښتنه کوم خوانان، چې له موسيقۍ سره مينه لري او غواړي سندرغاړي شي، په دې لاره کې بريالېتوب ته درسېدولپاره کوم اصول بايد ومني؟

خواب موسيقي دنورو هنرونو اوعلومو په شان خان ته اصول لري، سندرغاړي اړ دي، چې دموسيقۍ اساسات او اصول زده کاندې اوهم داخلاقو له پلوه بايد چې پابندوی بل داچې موسيقي په نظري اوعملي توګه تمرين کړي، پرته له دغو لارو چارو څوک هنرمند اوسندرغاړی کېدای نه شي

پوښتنه ستاسې پروړاندې کومې ستونزې پرتې دي؟

خواب په تېروکلونو کې دهېواد ولايتونوته، په ودونو اوخوښيو کې د سندرغاړي په توګه تلم، خو اوس دامنيتي ستونزو له امله په ټوليزه توګه سندرغاړي نشي تلای دهېواد امنيتي څواکونه بايد، چې ددغې ستونزې دلرې کولو لپاره پاملرنه وکړي، چې سندرغاړي وتوانېږي دهېواد ولايتونو ته دهېوادوالو دخوښيو په محفلونو کې دګډون په موخه سفر وکړي

هېواد نوري

د سپورټ نړۍ

د کرېکټ بورډ اداره د دولت ځانګړي پاملرنې ته اړتیا لري

د افغانستان د کرېکټ بورډ عمومي رئیس نسیم الله دانش او دغې ادارې دوه تنه نورو غړو د افغانستان د اسلامي جمهوریت له دوهم مرستیال سرور دانش سره په کتنه کې د کرېکټ بورډ عمومي رئیس نسیم الله دانش ته د ورکړل شوې دندې مبارکي ووېله او دوی ته یې د بریالیتوبونو غوښتنه وکړه. دانش د کرېکټ لاسته راوړنې د ټول ملت لاسته راوړنې وبللې او په افغانستان کې یې د نورو سپورتونو ترمنځ دغه ورزش ته لاسته راوړي ویاړونه او خوشحالي یې ستاینه وکړه او وېې ویل چې د لومړي ... د نوي مدیریت له کاري پلان ستاینه وکړه او وېې ویل موږ باور لرو چې د نوي مشرتابه د غوره پلانونو او کوښښونو په مټ به د کرېکټ ټیم له لوبو رنګونو څخه ایر شي. لومړی د کرېکټ بورډ چارواکو ته ووېل چې: د کرېکټ بورډ اداري ته تل د موږ د دفتر دروازې پر مخ خلاصې دي او د خپل دفتر رئیس ته یې سپارښتنه وکړه چې تر

هر څه وړاندې به د کرېکټ بورډ اداري بورډ د اړتیاوو ... او وړاندیزونو ته لومړیتوب ورکوي. دوهم مرستیال سرور دانش د افغانستان کرېکټ بورډ عمومي رئیس ته ووېل چې: دوی ته د کرېکټ بورډ غوښتنو ته لومړیتوب ورکړي او

زیاته یې کړه چې: د کرېکټ بورډ اداره دې خپلې غوښتنې په لیکلې ډول د لوموړي دفتر ته وسپاري. چې د اړتیاوو موږ په ترڅ کې اجرا شي. د کرېکټ بورډ عمومي رئیس نسیم الله دانش ووېل چې: موږ په خوښۍ ګامونو او لوړ ... اخیستي دي. زموږ کاري لومړیتوبونه به د

کرېکټ بورډ اداري لپاره د لسو کلنې ... او ... وړاندیزونو ... چې: موږ په پلان کې لرو چې د ملي لوبډلې لپاره یو ښه ... لرو ... د ملي ... او لوبغالو ... شوي ... دغه

[illegible]

انګلېنډ خپلې لوبډلې ته نوی مشر وټاکه

انګلېنډ د روان یو ورځني نړیوال جام سیالیو لپاره د لوبډلې پخواني لوبډل مشر الیسټر کُک لرې او پر ځای یې موږګان د دغې لوبډلې لوبډل مشر وټاکي. الیسټر کُک د انګلېنډ یو له پیاوړو لوبغاړو څخه دی. خو وروستي ورځنۍ د کټ لپاره د کرېکټ له نظره یې ورځنۍ ته وي. لوموړي په تېرو سیالیو کې ډېره خرابه لوبه وکړه چې په همدې اساس د انګلېنډ کرېکټ بورډ د لوموړي پر ځای موږګان د دغې لوبډلې د نوي لوبډل مشر په توګه معرفي کړ. په روانه میاشت د انګلېنډ او سریلانکا لوبډلو ترمنځ ۷ یوه ورځنۍ لوبې وشوې په دغو لوبو کې د انګلېنډ لوبډلې ۲-۵ سره د سریلانکا

په وړاندې ماتې خوړه. دا په داسې حال کې ده چې کُک د انګلېنډ لوبډلې لوبډل مشري په غاړه درلوده. موږګان هم په ۲۰۱۲ زیږدیز کال کې

لوبډل مشري په جواب کې ... لوموړۍ لوبه ... لوموړي له دې مخکې د ۱۰ یو ورځنیو سیالیو لپاره لوبډل مشر ټاکل شوی و او په دغو

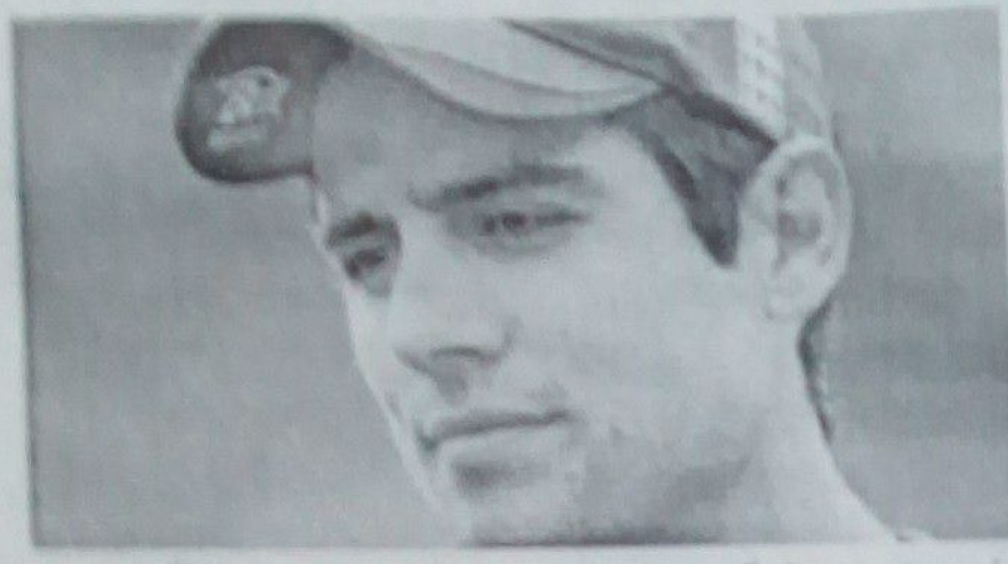

د توپ وهنې په برخه کې به نه دی. خلبدلی او د منځنۍ اوسط یې ۲۵.۱۵ دی. خو ۲۸ کلن موږګان د خپلې

لوبو کې یې ۴۲۶۷ منډې جوړې کړې وي او د منځنۍ جوړښتیو اوسط یې ۱۲.۷۱ و.

[illegible]

د پاکستان مشهور لوبغاړی شاهد اپریدی کرېکټ پرېږدي

شاهد اپریدي د پاکستان لپاره ۳۸۹ نړیوالې لوبې کړې، ۷۸۷۰ منډې یې کړې او ۳۹۱ مخالف لوبغاړي یې هم سوځولي دي. د پاکستان د کرېکټ د ملي لوبډلې ټولې لوبغاړي شاهد اپریدي وایي: کرېکټ د ۱۹ کاله د راوان نړیوال جام څخه وروسته یو ورځنۍ نړیوال کرېکټ پرېږدي. د پاکستان دغه پښتون لوبغاړي شاهد اپریدي د خپلې اوږدې لوبې له کبله په پاکستان او نړۍ کې ډېر شهرت لري. دی په خپلې ځانګړې لوبغالي کې له کرېکټ څخه د خپلې استعفا خبر ورکړ. اپریدي په یو لوبو کې ... د ... یو او یو ورځني لوبې ... اعلان چې په خپل وخت سره کرېکټ پرېږدم. اپریدي دا خبره په داسې حال کې ... د پاکستان او نیوزیلنډ ترمنځ له یو ورځنیو لوبو وروسته کړې ده. هغه د نیوزیلنډ خلاف د پاکستان کپتان و، ځکه چې مصباح الحق ټپي شوی و او لوبه

یې کولی نه شوه سره له دې چې شاهد اپریدي د نیوزیلنډ خلاف ډېر ښه وځلید په پنځو لوبو کې یې ۲۰۵ منډې او نهه مخالف لوبغاړي وسوځول. خو نیوزیلنډ د لوبو دغه پړاو دري دوه وګاټه. د شاهد اپریدي د استعفا خبر د کرېکټ یوې مشهورې ویبپاڼې، کرېکټ انفو هم خپور کړی دی. خو شاهد اپریدي په ۲۰ اوړو نړیوالې لوبې کوي. دی د ۲۰ اوړو په لوبو کې د پاکستان د لوبډلې

مشري کوي. ۳۵ کلن اپریدي تر دې دمه د پاکستان لپاره ۳۸۹ نړیوالې یوه ورځنۍ لوبې کړې دي. ده په دغو لوبو کې ۷۸۷۰ منډې کړې او ۳۹۱ لوبغاړي یې هم سوځولي دي. اپریدي په ۱۹۹۶ کال کې په خپلې لومړنۍ نړیوالې لوبې کې د

سریلانکا پر خلاف په ۳۷ توپونو سل رنزونه وکړل او یو نړیوال رکارډ یې جوړ کړ. د اپریدي د تېزې لوبې دغه رکارډ ۱۷ کاله وروسته، د ۲۰۱۴ کال په

جنورۍ کې د نیوزیلنډ کوري انډرسن مات کړ. لوموړي په ۲۰۱۰ کال له ټیسټ لوبو استعفا وکړه او په ۲۰۱۱ کال بیا په نړیوال جام کې د پاکستان د لوبډلې مشر و. له شک پرته چې د کرېکټ له یوې ورځنیو نړیوالو لوبو د شاهد اپریدي د استعفا خبر به د هغه ډېر مینوال خواشیني کړي. خو دی په څېله وایي چې غواړي خوانانو ته چانس ورکړي. ده په خپل ټوټیر کې ایکلي ... ۱۱ کلنۍ هیلې او خوبونه د پاکستان لپاره ... دي. خو اوس باید ... ځوانو لوبغاړو ته چانس ورکړل شي. اپریدي ... مینوالو ته ... دا ... د بریالو دښمنانو یې ... د ۲۰۱۵ کال نړیوال جام په فبروري کې په استرالیا او نیوزیلنډ کې کېږي چې د نړۍ ۱۴ لوبډلې به پکې له یو بل سره سیالي کوي. هغه ... مهال د نړۍ ... دی.

سویلي افریقا د ویسټ انډیز لوبډلې ته په ستر توپیر ماتې ورکړه

د لیندۍ په نهه ویشتمه د سویلي افریقا او ویسټ انډیز لوبډلو ترمنځ لومړۍ ټیسټ لوبه پای ته ورسېده. دغه لوبه سویلي افریقا په ۲۲۰ منډو او یو اننګ وګټله. دغې لوبې کې ویسټ انډیز لوبډلې لوبډل مشر ګېلي وه او سویلي افریقا ته یې د توپ وهنې بلنه ورکړې وه. سویلي افریقا لوبې په لومړي پړاو کې یوازې ۵ لوبغاړو په له لاسه ورکولو سره ۵۵۲ منډې جوړې کړې. په دې لوبه کې هاشیم امله ۲۰۸ او ډي ویلیرز ۱۵۲ منډې جوړې کړې. په داسې حال کې چې ډیل د ۱۰۱ منډو په

جوړولو سره ناسوځېدلی پاتې شو. د ویسټ انډیز لپاره روچ او بېن دوې دوې ویکټې او کوټریل یوه ویکټه واخیسته. ویسټ انډیز لوبډلې د لوبې په لومړي پړاو کې د یو ستر هدف په تعقیب توپ وهنه پیل کړه. خو د ویسټ انډیز توپ وهونکي هم د توپ اچوونکو په څېر ښه لوبه ونکړه. ویسټ انډیز خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۲۰۱ منډې جوړې کړې. د سویلي افریقا لپاره فلینډر ۳، مورکل ۳،

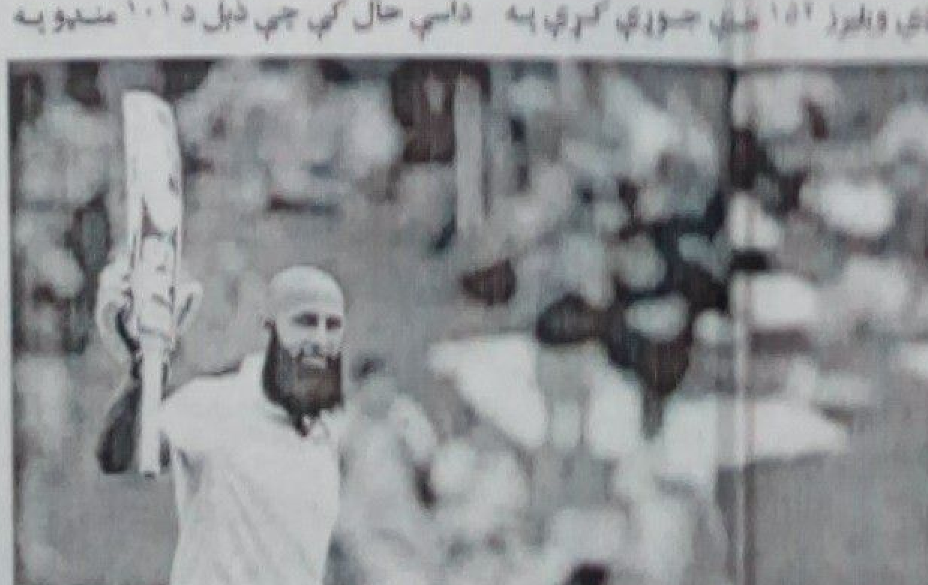

اینټ او ایلګر یوه یوه ویکټه واخیسته. د لوبې په دوهم پړاو کې سویلي افریقا له توپ وهنې پرته بیا هم د ویسټ انډیز لوبډلې ته د توپ وهنې بلنه ورکړه. خو ویسټ انډیز دوهم وار توپ وهنه کې هم ټاکل شوی هدف پوره نکړه. ویسټ انډیز دوهم وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي په له لاسه ورکولو سره ۱۳۱ منډې جوړې کړې او په دې ډول د ټیسټ دغه لومړۍ لوبه یې د ۲۲۰ منډو او یو اننګ په ستر توپیر وبایلله. په دوهم پړاو توپ اچونه کې د سویلي افریقا لپاره سټین ۴، مورکل ۲ او فلینډر یوه ویکټه واخیسته.

ریال ماډرېډ د شخصي لوبډلو نړیوال جام وګاټه

د هسپانیې پېژندل شوي شخصي لوبډلې ریال ماډرېډ د ارجنټاین شخصي لوبډلې سن لورنزو له د ۲-۰ سره ماتې ورکړه او د شخصي لوبډلو

نړیوال جام یې وګاټه. ریال ماډرېډ دغه لوبه د راموس او ګرېت بېل دوه ګولونو په مرسته وګټله. خو دغې لوبه کې د دې لوبډلې پېژندل شوي ستوري کرستیانو رونالډو په ګول وهلو بریالی نشو. دغه لوبه کې له پیله د ریال ماډرېډ بریا ښکارېدله او دغه لوبډلې په اسانۍ سره

ارجنټاینی لوبډله له مخې لرې کړه او یو بل اعزاز یې په خپل نوم د فوټبال په تاریخ کې ثبت کړ. ځکه چې هغه ګېده دغه لوبه د ریال ماډرېډ په ګټه پیل شوه او د سن لورنزو لوبغاړي د غیر قانوني کړنو په مرسته غوښتل د دغو حملو مخه ونیسي چې د لوبې په لومړیو شل دقیقو کې د دغې لوبډلې دوو لوبغاړو ته زېړ کارت ورکړل شو. د لوبې لومړی ګول سرخیو راموس وواهه. دغه ګول د لوبې کروس د

مناقې پاس په مرسته ووهل شو. د لوبې د لومړي لیمایي په ورستیو اناتو کې د ریال ماډرېډ لوبډلې پیاوړي لوبغاړي مارسلو ټول څو چې د لوبې ... د لوبې په لومړي لیمایي کې د هغوی لوبغاړو لوموړي لپاره ارسره کړه او د مارسلو پر ځای یې کوینترانو میدان ته داخل کړ. د لوبې په دوهمه نیمایي کې زیر د دغه لوبډلې د ګرېت بېل په مرسته په دوهم ګول وهلو بریالی شوه چې دغه ګول د ولري په مرسته ووهل شو. د لوبې تر پایه د سن لورنزو لوبډلې په ګول وهلو بریالی نشوه او دغه لوبه یې د دوه ګولونو په توپیر د ریال ماډرېډ لوبډلې ته وبایلله.

استرالیا بیا هم هندي لوبډلې ته ماتې ورکړه

د لیندۍ په نهه ویشتمه، د استرالیا او هندوستان لوبډلو ترمنځ دوهمه ټیسټ لوبه پای ته ورسېده په دې لوبه کې استرالیایي لوبډلې د هندوستان لوبډلې ته په ۴ ویکټو ماتې ورکړه. دغې لوبې په هندي لوبډل مشر کوهلي وه او د توپ وهنې پرېکړه یې کړې وه. هندوستان خپل لومړی وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۴۰۸ منډې جوړې کړې. د هندوستان لپاره د ویجي ۱۴۴ او رحاني ۸۱ منډې د یادولو وړ دي. د استرالیا لپاره هزلووډ ۵، لیون ۲، مارش او واټسن یوه یوه ویکټې واخیستې. استرالیایي لوبډلې دخپلو

وهنه کې سمیت ۱۳۳، جانسن ۸۸ او سټارک ۵۲ منډې جوړې کړې. د هندوستان لپاره شرما ۴، یاداف ۲، اشوین او ارون دوې دوې ویکټې واخیستې. هندوستان په دوهم وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۲۲۴ منډې جوړې کړې. دغه هدف ته کې د دون ۸۱ او پوجارا ۴۳ منډې ډېره مرسته وکړه. دوهم وار توپ اچونه کې د استرالیا لپاره جانسن ۴ او هزلووډ، سټارک او لیون دوه دوه ویکټې واخیستې. استرالیا یوازې ۴ لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۱۲۸ منډې جوړې کړې او دغه لوبه کې یې د هندوستان

لومړي وار توپ وهنه کې خپل ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۵۰۵ منډې جوړې کړې. په لومړي وار توپ

لوبډلې ته په ۴ ویکټو ماتې ورکړه. د هندوستان لپاره شرما ۳ او یاداف دوه ویکټې واخیستې.

کرېکټ بورډ په کاري برخه کې د نویو پرمختګونو زېری ورکوي

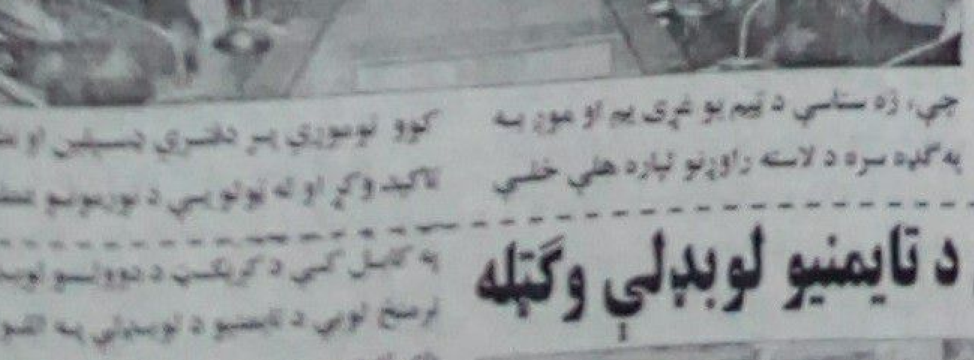

د افغانستان د کرېکټ بورډ اداري د غونډو په تالار کې د کرېکټ بورډ د کارکوونکو د اداري په غونډه کې نسیم الله دانش د کرېکټ بورډ کارکوونکو ته د نویو پرمختګونو او لاسته راوړنو زېری ورکړ او د هري څانګې له مسوول څخه یې د ۲۰۱۵ زیږدیز کال لپاره د ښېر کاري پلان غوښتنه هم وکړه. دانش د کرېکټ بورډ کارکوونکو ته ووېل

چې، زه ستاسې د ټیم یو غړی یم او موږ به یوګډه سره د لاسته راوړنو لپاره هلې ځلې کوو. لوموړي پر دفتري ډسپلین او نظم ټاکید وکړ او له ټولو یې د نوښتونو غوښتنه

کینیا د ماتې خوړلو لړۍ ته ادامه ورکړه

د لیندۍ په نهه ویشتمه د پاکستان الف او کینیا ملي لوبډلو تر منځ شپږمه یوه ورځنۍ لوبه وه په دې لوبه کې بیا هم کینیا په ۱۰۸ منډو ماتې وخوړه. د لوبې پیل کې پاکستاني لوبډل مشر وګټله او توپ وهنې پرېکړه یې وکړه. پاکستاني لوبډلې په خپل وار خپل

ټول لوبغاړي له لاسه ورکولو سره ۲۶۹ منډې جوړې کړې. چې دغو منډو کې د مختار احمد ۶۸ منډې د یادولو وړ دي. په دې لوبه کې کینیایي توپ اچوونکي په لوبه ...

وکړه او پاکستاني لوبغاړو ته یې د منډو جوړولو اجازه ورنکړه. په لوبه کې لیهیمبا اوډیامبو، نیلس اوډوما، جیمز انګو چې او شیم اینګو چې دوه دوه ویکټې او ډېمبسي یوه یوه ویکټه واخیسته. په توپ وهنه کې کینیایي لوبډلې خپل ټول لوبغاړي له لاسه

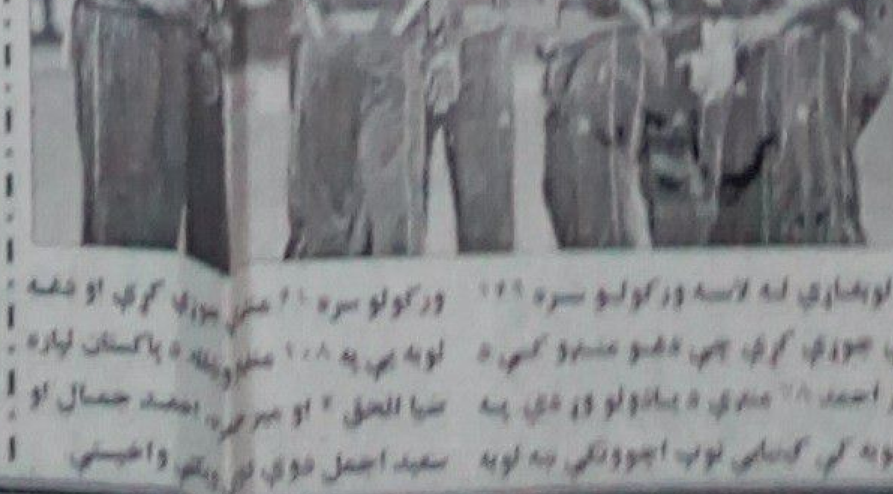

ورکولو سره ۱۶۱ منډې جوړې کړې او دغه لوبه یې په ۱۰۸ منډو وبایلله. د پاکستان لپاره ضیا الحق ۳ او میر حمزه، احمد جمال او سعید اجمل دوه دوه ویکټې واخیستې.

د کابل د کرېکټ اتلولۍ د ټایمنیو لوبډلې وګټله

په کابل کې د کرېکټ د دوولسو لوبډلو ترمنځ لوبې د ټایمنیو د لوبډلې په اتلولۍ پای ته ورسېدې. په پایلوبه کې چهارحیي لوبډلې په ټاکلو شلو اوړو کې د ۱۲۹ منډو هدف وټاکه. چې ټایمني لوبډلې په ویشتم اوور کې پر دواړو لوبډلو د کرېکټ د تخنیکي مرستیال تاج ملوک خالد. د کرېکټ بورډ د سیروست اجراییوي رئیس نوست محمد نظري او د کابل ولایتي شورا د غړي رحیم الله مجاهد او یو شمېر نورو ملګرو له لوري جایزې ووېشل شوې.

اقتصاد او سوداګري

د چین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده

داقتصادي پرمختګونو نړیوال تنداړتون په دې وروستیو کې دچین په جمهوریت کې پرانیستل شو په دغه تنداړتون کې دنړۍ د بېلابېلو هېوادونو استازو ګډون درلود، چې دافغانستان داقتصادي پرمختګونو دتنداړتون رئیس هم دغه تنداړتون ته ور بلل شوی و په دې اړه هېواد ورځپاڼې دسوداګرۍ اوصنایعو چارو وزارت داقتصادي پرمختګونو دنړیوال تنداړتون له رئیس الحاج محمد امین تره خیل سره مرکه کړې، چې درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي

پوښتنه دچینا ایروشیا سوداګریز تنداړتون دپرانیستلو بهیر څنګه و؟

ځواب دچین او افغانستان ترمنځ سوداګرۍ پراختیا موندلې ده. دغه نړیوال تنداړتون هرکال دسوداګرۍ د پراختیا، ودې اوپانګونې اودچین هېواد دسوداګریزو اړیکو دغښتلي کولو په موخه دچین جمهوریت دارو مچي په ښار کې جوړېږي. دغه تنداړتون د ۲۰۱۴ زېږدیز کال دسپتمبر په لومړۍ په داسې حال کې پرانیستل شو، چې دنړۍ دبېلابېلو هېوادونو رسمي دیپلوماتانو، دچین دسوداګرۍ چارو وزارت مرستیال، دچینا دسوداګریز تنداړتون سکرتر جنرال، دسنکیانګ ولایت والي اوهمدارنګه په چین کې دافغانستان استوګن سفیر ښاغلي فراهي هم شتون درلود

په دې سوداګریز هال کې ګډون کوونکو استازوته دافغانستان دتولیداتو د کیفیت، دتولید سیمه او بهرنیو هېوادونو ته دکلنۍ کچې دصادرولو بهیر وړاندې شو او همدارنګه دقوانینو، دسوداګرۍ د مقرراتو، پانګونې، آسانتیاوو اوسوداګریزې پانګونې په اړه پوښتنو ته ځوابونه وویل شول

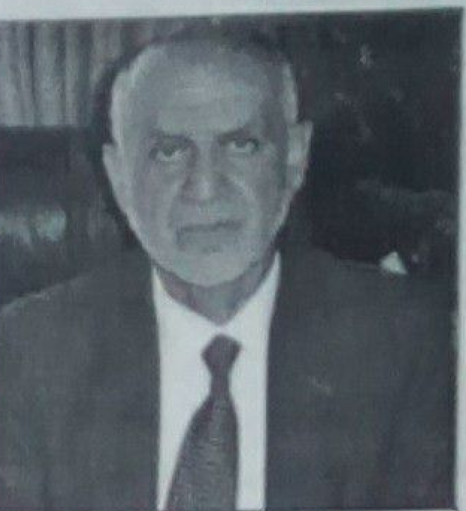

ښاغلی الحاج محمد امین تره خیل

پوښتنه په دغه نړیوال تنداړتون کې دافغاني سوداګرو ونډه څنګه وه؟

ځواب کومې سوداګریزې غرفې چې په اړوند هال کې دافغانستان له لورې پرانیستل شوې وې له کیفیت څخه ډکې غرفې دګډون کوونکو سوداګرو لپاره چمتو شوې وې په دغه نړیوال تنداړتون کې ۹۰ سلنه سوداګریز توکي چې تنداړتون ته وړاندې شوي وو وپلورل شول او تنداړتون لاسته راوړونکی وبلل شو او ددې په ترڅ کې دهېواد دسوداګرو

هېوادونه دلوېدیځو هېوادونو سره نښلوي دغه پروژه دتاریخ ډېره ګټوره پروژه ارزول شوې ده

داقتصادي پرمختګونو دتنداړتون رئیس دیوې بلې پوښتنې په ځواب کې وویل: دچین جمهوریت دقوانینو اومقرراتو پربنسټ دچین دسنکیانګ ولایت دشرکتونو اتحادیه، دودې، ساختمان، دپراختیایي کمربند اوداقتصادي پرمختګ دلده په چین کې لري او د ۲۰۰۰ کمپنیو په شمېر په کې تضمین شوي دي اوټولې اقتصادي موسسې لکه ساینس، پوهنه، فرهنګ، روغتیا، سپورټ اودمالي چارو مشرې کوي دغه اتحادیه ارزښتمن تاریخي رول داقتصادي پرمختیا په برخه کې لري اودکرنې، صنعت، ترانسپورټ، سوداګرۍ، مراسلاتو اوملي اقتصادي ودې ملاتړ یې هم کړی دی او دچین داقتصاد دپراختیا لامل هم شوی دی او دهمدغو چارو په پایله کې چین دنړۍ دیوستر ځواک په توګه بدل شوی دی

پوښتنه افغاني لوري دچین دکمپنیو له اتحادیې سره دسوداګرۍ دپراختیا لپاره څه وکړل؟

ځواب دافغاني لوري استازي دسنکیانګ ولایت دکمپنیو له اتحادیې سره په اړیکه کې شول اودتجربو، دطبیعي سرچینو دمطالعاتو اوله هغو څخه ګټه اخیستنه،

دتنداړتون دپرانستلو غونډه دچین جمهوریت دملي سرود په غږولو سره پیل شوه په جوړوشویو مراسمو کې دچین دسوداګرۍ وزارت مرستیال، دسنکیانګ والي اودچینا ایروشیا تنداړتون سکرتر جنرال هراړخیزې خبرې وکړې اودسوداګرۍ دارېکو په ټینګولو، اقتصادي همکاریو، پانګونې او دچین دصادراتو او وارداتو دپراخوالي په اړه یې ټینګار وکړ او ګډون کوونکو استازوته یې ډاډ ورکړ، چې دچین هېواد به دسوداګرۍ دغښتلي کولو په تړاو له نورو هېوادونو سره له هر راز هلوځلو څخه ډډه ونه کړي اوپه دې لاره کې به سوداګرو ته آسانتیاوې برابرې کړي

وروسته له دې ګډون کوونکو استازو اوملمنو له تنداړتون څخه لیدنه وکړه اوجوړ شوی هال دافغانستان دسفیر فراهي له خوا په بېځن کې پرانستل شو

اودچین اونورو هېوادونو دکمپنیو ترمنځ دسوداګریزو توکو دتبادلې په تړاو تفاهم لیک وشو اوګډون کوونکو هېوادونو دسوداګریزو اړیکو پرسرټینګار وکړ

ده وویل دچین داقتصادي رضورم دټولنې مرستیال فن جنګ خبرې وکړې اودچینا ایروشیا داقتصادي پرمختګ لپاره یې ټینګار وکړ او دنورو همکاریو ژمنه یې هم وکړه

دسکرترېټ دبورډ رئیس زینګ چوغونګ، دچین ایروشیا اودنورو هېوادونو استازو په خپل وار سره خبرې وکړې

پوښتنه دوربېښمو لارې دبیا پرانستلو په تړاو څه وشول؟

ځواب دوربېښمو داقتصادي کمربند دغونډې په اړه اویه چین کې دګډون کوونکو هېوادونو دسفیرانو اودیپلوماتانو په ګډون دوربېښمو داقتصادي پرمختګ لپاره، چې دسویلي آسیا او دمنځنۍ آسیا

دسوداګرۍ وده اوپراختیا او په ټولو سوداګریزو برخوکې دټولنیزې سوکالۍ څخه دګټې پورته کولو لپاره بوټیم بابوه اداره دسوداګرۍ وزارت په چوکاټ کې دکارپوهو او متخصصو کسانو اوتجربه لرونکو په شتون جوړه کړې او داقتصادي کمربند دکمپنیو داتحادیې دمطالعاتو په اړه له چین سره اړیکې نیول شوې دي، چې دغه بهیر به د هېواد په اقتصادي پرمختګ کې دپاملرنې وړ پایلې له ځان سره ولري او موږ به وشوکولای خپل دردېدلي ولس ته دخدمت جوګه شو دچین جمهوریت دسنکیانګ ولایت سوداګریز مارکېټ دافغاني سوداګرو لپاره پراختیا موندلې ده اود اقتصادي راکړې ورکړې په بازارتو دشوی او دافغانستان دصادراتو کچه هرکال لوړه شوې ده

هېواد _ نوري

«کرنې ته دې پراختیا او پاملرنه...

چې دغه وزارت د هغو په رڼا کې د کرنیزو پروګرامونو او پروژو په پرمخ بیولو کې استفاده وکړي. د کرنې او اوبو لګولو وزارت سرپرست وویل: افغانستان یو کرنیز هېواد دی چې په سلو کې نږدې ۸۰ وګړي یې په کرنې او مالدارۍ بوخت دي او د مالي امکاناتو د رامنځته کېدو او د کرنې د بنسټونو د جوړولو په صورت کې به دغه وزارت وکولای شي د دولت زیاته بودجه تمویله کړي. په دغه کنفرانس کې یو شمېر ماهرانو د هېواد د کرنې حالت او له ستونزو څخه د وتلو لارې چارې په خپلو پیشنهادونو کې وړاندې کړې باختر

په نړیوالو بازارونوکې د تېلو بیه بیا....

زیات کمښت تجربه کړې وه؛ په دې وروستیو کې لږ څه لوړه شوه خو د روانې اونۍ د معاملو په پیل کې یو خل بیا را ټیټه شوه په منځنې ختیځ کې د تېلو یوشمېر تولیدونکو د یکشنبې په ورځ په ابوظبي ښار کې د کنفرانس په ترڅ کې د بیو د لوړتیا په مقصد د تولید له هر راز کمښت سره مخالفت وکړ. د سعودي عربستان د تېلو وزیر علي النعیمي وویل که چېرې د (اوپک) غیر غړي هېوادونه وغواړي تولید کم کړي، موږ یې هرکلی کوو خو عربستان به دخپل دتېلو تولیدکم نه کړي. د عربي متحده اماراتو د تېلو وزیر سهیل المزروعي هم څرګنده کړه چې اوپک یا د تېلو تولیدوونکي ستر ښل هېوادونه به د تېلو د بازار د پیاوړتیا لپاره هېڅ اقدام ونه کړي. اوپک د نړۍ د تېلو درېیمه برخه تولیدوي

پاکستان ۵۰۰ افراطیان...

د دغه یرغل مسوولیت د تحریک طالبان پاکستان ډلې پرغاړه واخیست او وې ویل چې په دې سره یې پر قبایلي سیمو د پاکستان د پوځ د عملیاتو غچ واخیست. د پاکستان پوځ د ۲۰۱۴م کال له دوبي راهیسې له افغانستان سره په سرحدي قبایلي سیمو کې د وسله والو طالبانو او القاعدې پرضد عملیات پیل کړي دي. د دغه هېواد د پوځ د معلوماتو له مخې په دغو عملیاتو کې تر اوسه پورې ۱۷۰۰ یاغیان وژل شوي دي. خو ډېر کسان پر دغو عملیاتو نیوکې کوي او وايي، چې ګنې دا عملیات د ترهګرۍ او اورپکي پرضد نه بلکې د پاکستان د سیاسي مخالفینو پرضد دي، چې له پنجابه ازادي غواړي

افغانان خپلې لاس ته راوړنې د طالبانو...

پاکویسون دغه جمله چې فیډوزیر، پیټر شټروک په هغه وخت کې کړې وه، استعاري معنی لري. هغه په دې اړه اشاره هم وکړه چې په هغه وخت کې د لوېدیځو هېوادونو په سړکونو کې رامنځ ته شوې وې، لکه په واشنګټن، نیویارک او بیا وروسته په لندن او مدرید کې او اوس هم په دې ورځو کې د لوېدیځې نړۍ په ډېرو ښارونو کې سړي وینې. د هغه له دې جملې څخه هدف دا ؤ چې زموږ د ګروپ د سولې او امنیت څخه هغو خطرونو کې دفاع نه کېږي. چېرته چې دغه جملې سره ... هغه چې دغه جملې طرحه اعلان کېږي دا دلیل ؤ چې موږ افغانستان ته تللو او ۱۳ کاله دلته پاتې شوو په همدې وجه موږ له افغانانو سره مرسته کوو موږ ګډې کېږ لرو چې بیا د افغانستان په خاوره کې یو تروریستي رژیم رامنځ ته نه شي.

دویچه وېله ښاغلي پاکویسون تاسې د آلمان د پوځ د یو منصبدار او اوس د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه له څه ډول یو احساس او انګېرلو سره له دې هېواد سره مخه کوئ؟

پاکویسون زه لا تراوسه له دې هېواد سره مخه نه کوم. زه به د «یوکېږن ملاتړ» ماموریت په چوکاټ کې شپږ میاشتې نور هم په دې ځای کې پاتې شم او د ایساف د قوماندان د مرستیال په توګه به له دغه ماموریت سره ملتیا ولرم. زه له دې مخکې په ۲۰۱۱ او ۲۰۱۲ کلونو کې هم دلته وم. زه د زړه له کومې او خوښې سره بېرته افغانستان ته راغلم، ځکه د دې هېواد خلک پر ما ګران دي او د دوی لپاره د سولې پېرزوینه لرم. زه هیله من یم چې دا هېواد وروسته له ۳۰ کلونو جګړې څخه بالاخره ولواکې چې د ... ټول کړي، تفاوت ته د پای ټکی کېږدي او دولتي عادي ژوند ته بېرته ستون شي. زما لپاره دا یو ډېر ښه او ښایسته پاداش دی چې د هغو ماشومانو چې ښوونځیو ته ځي او د دې هېواد راتلونکي دي، سترګو ته ګورم. زه د زړه له کومې افغانستان کې یم او د دې هېواد دخلکو تر څنګ ولاړ یم او غواړم د زړه له کومې له هغوی سره مرسته وکړم. کله چې تېر خل بېرته خپل هېواد ته ستون شوم، نو د افغانستان یوه کوچنۍ خاطره مې له ځان سره یوړه او دا ځل د راتلونکي کال د جون په میاشت کې به هم دغسې یوه خاطره له ځان سره وړم.

له افغانستان سره د نړیوالې ټولنې له پوځي...

هېوادونو مرستې دنړۍ په څېر لوټې اوهغه له خپلو شخصي ګټو بېکار کړې اوبیا دهغو دګټو په برخه کې دنړېر حکومت په څېر له ناغېږو اوفسادونوڅخه کارواخلي اوافغاني چارواکي له خپلو بهرنیواوکورنیوشرکتونو، کمپنیو، انجوګانو، قراردادیانو اوبیکه دارانوسره دناوړو جوړښتونو او معاملوله مخې دمرستندویو هېوادونومرستې لوټ تالان کړې اوپه خپلو جیبونوکې یې واچوي او خانونه پرې ورسوي. دافغانستان جمهور رئیس په تېرو دېارلسو کلونوکې په افغانستان کې ددغه ډول زیاتو فسادونو دشتون په اړه دلندن اونانو دغونډې دبرخه والو هېوادونودخپلواستازودڅرګندونوپه غبرګون کې په کلکه ډاډمنه وکړه چې له دې وروسته به دفساداتو، زورواکانو، قاچاقانو اوفاسدانو په ګډون هېڅ سپین سترګي، سرزوري اوخپلسري زورواکي اولوټمارانه دا اجازه ورنه کړي چې له افغانستان سره دمرستندویو هېوادونو دمرستولوټولو ته زړه به کړي اوپه خپلو شخصي جیبونوکې یې واچوي اوکه نه نو دکابل بانک دلوټمارانو، فاسدانو اوقاچاقانو په څېر له برخلیک سره به مخ رسوا اوپرېښي شي اوپرخپلو جزاګانوبه ورسېږي. په تېرودېارلسوکلونوکې په هېواد کې داسې زیاتو فسادونو ته په پام سره دادیاتولي ورده چې غاصبانو په تېرودېارلسو کلونوکې له دوومیلیونوجریبوڅخه زیاتې دولتي اوشخصي ملکیتونه غصب کړي دي، لوټمارانو دکابل بانک نهه سوه میلیونه امریکایي ډالره اختلاس اوغلا کړي دي، دزر اوزور خاوندانو اوزورواکانو دیولیم میلیاردو افغانیو برابر دولتي ترېښنا غلاکړې ده اوهم یې ترڅنګ دمرستندویو هېوادونو نږدې اته میلیارده امریکایي ډالره مرسته هم بې ځایه لګولې ده چې له ښه بې توکېو

سره دمبارزې له پاره شوې وه اوهم دهېواد په دولتي اداروکې داصلاحاتو دراوستلو اودملکي خدمتونو دسرته رسولو په برخه کې دنړۍ دمرستندویو هېوادونو اووه نیم میلیارده امریکایي ډالره په سمه اومعقوله اوشفافه توګه نه دي لګېدلي اوهم ترڅنګ یې له افغانستان سره نړیوالومیلیاردو امریکایي ډالرو پورې دامریکا پراختیایي او بشري مرستې په شفافه توګه نه دي لګېدلې، همدالامل دی چې له ډېره بده مرغه ملتي پانګې یې هم له دې راټولولو اودغه ډول زیاتې مرستې دوخت دفاسدانو اوقاچاقانو په جیبونوکې لوېدلي دي، دتګې دنګې مانۍ اوآسمان څکې برجونه، بې پلانه ښارګوټي اوداسې نورې استهلاکي پروژې یې پرې جوړې کړې دي اوبیایې په بهرکې پرې پانګه اچونه کړې ده. افغان لوی دولت باید زیاته هڅه اوهاندوکړي چې له دې وروسته په هېواد کې د اداري فسادونو پرضد دمبارزې په برخوکې په دغه ډول غوښتنو کې له نړیوالو سره خپلو شویو ژمنوته دعمل جامه ورواغوندي اوبرمټ دې له هېواده دفاسدانو، قاچاقانو اوغاصبانو تعریفي ټول کړي اوبرځای دي په پوره شفافیت او صداقت سره دهېواد داقتصادي اوامنیتي چارو دپرمخ بیولو له پاره دنړۍ دمرستندویو هېوادونو ددغه ډول پوځي اوانکشافي مرستو له کارولو اولګولو څخه کار واخلي اوبرمټ یې په هېواد کې دروانو امنیتي او اقتصادي ناخوالو اوناوړه ودونه دپای ټکی کېږدي اوپه دې توګه دې دافغانو هیلې پوره کړي او دنړیوالې ټولنې باور دې ورخپل کړي، نو هغه به نړیواله ټولنه نوره هم وهڅوله شي اودافغانستان دخلکو ملاتړو دنوانه په امنیتي، اقتصادي، فرهنګي اونورو ډګرونوکې به خپلو مرستوته دوام ورکړي اوبرمټ به یې افغانستان له هره پلوه پرخپلو پښو ودروي

د مصطفی عمرزي په هاند او «هڅود پور خرد»...

هرڅوک پرې پوهېږي خو د مقالې پیام دادی چې هر څوک دا مقوله په ځان باید عملي کړي. لکه د مخه چې وویل شول دغه کتاب چې په بېلا بېلو اسلامي، سیاسي، اقتصادي او ادبي موضوعاتو د شپېتو مقالو ترکیب دی هره مقاله یې دځانګړي بیان او پیغام درلودونکې ده چې د متن د اهمیت له پلوه ان خپنې داسې مقالې هم پکې شته چې د بني اسرا ئیلو قصه یې را پاروي او په ښاغلي ناصر پوریران یې نیوکه او ایراد کړی دی، نوموړي په خپلو ټولو لیکنو او مقالو کې داسې لیکنه نګري چې د خپلو تر منځ د ژبنیو مذهبي لساني او ورته نورو تعصباتو څرک ترې ولګېږي. دغه کتاب په ۲۸۲ مخونو کې په ښکلې صحافت د بنګا په خپرندویه موسسه کې د زرو ټوکو په تیراژ چاپ شوی دی

یعقوب امین

افغان اعلانات

اېرویل ګمرک میدان هوایی کابل نمبر 61565872225 به اسم شرکت ARAO مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

اداره مرکزی احصائیه تعداد 54 قلم فرنیچر باب وسایر تجهیزات دفتری مورد ضرورت خویش درسال 1394 قرارداد مینماید اشخاص اعم از دولتی وغیردولتی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری بریاست مالی واداری واقع جاده مسعود بزرگ جوار هوتل اریانا محتل ارگانهای محلی بسپارند شرطنامه ولست مشخصات تسلیم داده میشود قیمت شرطنامه مبلغ 500 افغانی میباشد 5637

◆◆◆◆

اطلاعیه

وزارت احیآ و انکشاف دهات(MRRD)

برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي

(AREDP)

برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي (AREDP) وزارت احیاء و انکشاف دهات یک مقدار وجوه مالي را از بانک جهاني غرض تطبیق پروژه هاي خویش بدست آورده و مصمم است تا یک قسمت از وجوه مالي بانک جهاني را غرض:

1 تهیه و خریداری 16,224 شانزده هزار و دو صد و بیست و چهار لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي هرات،

2 تهیه و خریداری 10,946 ده هزار و نو صد و چهل و شش لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي بلخ،

3 تهیه و خریداری 24,960 بیست و چهار هزار و نو صد و شصت لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتي ننگرهار،

4 تهیه و خریداری 9,840 نو هزار و هشت صد و چهل لیتر تیل دیزل براي دفتر ولایتی پروان،

با درنظر داشت روش تدارکاتي داوطلبي باز داخلي (National Open Tendering) عقد قرارداد و به مصرف برساند. ازینرو اسناد داوطلبي پروژه مذکور، (Bidding Document) را در چهار بخش ترتیب نموده و ذریعه این اعلان به آگاهي تمام شرکت ها و موسسات خصوصي که در این راستا فعالیت داشته باشند میرساند تا براي اشتراک در داوطلبي اسناد مکمل آن را ازین اداره بدست بیاورند.

آخرین روز تسلیمي و آفرګشایي اسناد داوطلبي براي تهیه و خریداري تیل دیزل براي دفتر ولایتي هرات، بلخ، و ننگرهار برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي (AREDP) بتاریخ 01 فبروری سال 2015 که مطابق به 12 دلو سال 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر و جلسه قبل از آفرگشایي 21 جنوری 2015 مطابق به 01 دلو 1393 ساعت 02:00 بعد از ظهر تعین گردیده

آفرگشایي اسناد داوطلبي و جلسه قبل از آفرگشایي در تالار جلسه دفتر مرکزی برنامه ملي انکشاف صنایع روستایي، وزارت احیاء و انکشاف دهات واقع سرک دارالامان، سرک تیلا باغ کابل افغانستان در اوقات فوق الذکر تعین گردیده است

براي بدست آوردن معلومات بیشتر و اسناد مکمل داوطلبي میتوانید به آدرس ذیل مراجعه نمائید و نیز اسناد مکمل داوطلبي را از ویب سایت وزارت احیاء و انکشاف دهات (www.mrrd.gov.af) و ویب سایت خدمات بازسازي و انکشافي افغانستان (www.ards.gov.af) بدست آورید

آدرس کابل

دیپارتمنت تهیه و تدارکات

برنامه ملي انکشاف صنایع روستائي وزارت احیا و انکشاف دهات

ایمیل gais.aqaee@mrrd.gov.af

◆◆◆◆

قباله شرعی نمبر 2758/239 مورخ 1394/1/5 یک دربند حویلی واقع ده بوری سرای غزنی به اسم میرسیف الدین ولد میر صدر الدین مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

پارکینگ وسایط شهری واقع پل ارتل سمت شرق پارک جدید تفریحی ساحه ناحیه سوم به اجاره داده میشود

متشبثین خصوصی واشخاص انفرادی که خواهش قرارداد انرا داشته باشند درخواست های خویش را بریاست عواید شاروالی کابل سپرده وخود شان ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری مراجعه نمایند شرطنامه را ملاحظه کرده تضمین اخذ میگردد 5693

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت نمبر OA-11620151 به اسم ابراهیم ولد محمد اکبر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست معارف شهرکابل غرض تدریس شاگردان مکتب ابتدائیه دیوان بیگی به یک دربند حویلی که حداقل 21 اطاق ویا بیشتر از ان داشته باشد ضرورت دارد

اشخاصی که ساحه دیوان بیگی همچو تعمیر داشته باشند وطور کرایه بدهند درخواست های خویش را ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری به مدیریت عمومی تهیه وتدارکات ریاست معارف شهرکابل واقع سرای غزنی کارته چهار سپرده شرطنامه را ملاحظه نمایند 5691

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت کمپیوتری نمبر 00843154 به اسم محمد اغا زمان خیل ولد محمد نادر مفقودگردیده ازاعتبار ساقط است

◆◆◆◆

سیری لنشد یکصراته سوار نمبر 6428 شخصی خوست را خواهان تبدیلی رنگ لولادی به رنگ نقرئی گردیده

اشخاص وموسساتی که با موتر مذکور معامله داشته باشند ازنشر اعلان الی ... مدیریت ترافیک خوست اطلاع دهند

◆◆◆◆

ریاست صحت عامه ولایت لوگر ... حویلی رهایشی عبدالحبیب ولد ... را ماهانه مبلغ 50000 افغانی برای مدت یکسال قرارداد مینماید اشخاصی که دارای چنین حویلی داشته باشند وبکرایه کمتر بدهند درخواستهای خویش را به مدیریت خدمات ریاست ... ولایت لوگر بسپارند شرطنامه را ملاحظه تضمین اخذ میگردد وخود شان ازنشراعلان ... روز غرض آفرگشائی حاضر گردند 567

◆◆◆◆

موضوع تدارک یک دربند حویلی دارای 25 الی 30 اطاق در مربوطات ناحیه ... شهرکابل

معینیت تعلیمات تخنیکی ... وزارت معارف یک دربند حویلی که دارای ... 30 اطاق باشد در مربوطات ناحیه سوم شهر ... برای مدت یکسال مالی طور کرایه جهت ... شاگردان لیلیه نسوان خویش طور قرارداد ... است

پروسه داوطلبی از طریق ... باز ملی طبق قانون تدارکات عامه ومتحدالمالها وبرای تمام داوطلبان واجد شرایط طوریکه درشرطنامه تعریف شده است راه اندازی خواهد شد.

یک مجموعه مکمل شرطنامه به لسان دری توسط داوطلبان علاقمند ذریعه یک درخواست تحریری بعد از پرداخت یک مبلغ غیر قابل بازپرداخت 500 افغانی تفدا خواهد بود شرطنامه ها در روز داوطلبی که تاریخ وزمان ان مشخص می باشد درحضورداشت نماینده گان داوطلبان وهیات موظف گشوده خواهد شد آفرهای دیررسیده رد خواهد شد

اسعد رهنمای ها ساملات وسالکین تعمیر ها که خواهش قرارداد آنرا داشته باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری جهت اخذ شرطنامه به مدیریت تدارکات معینیت تعلیمات تخنیکی ومسلکی واقع ده بوری عقب انستیتوت ملی موسیقی مراجعه نمایند تضمین آفر در مجلس آفرگشائی اخذ میگردد 5688

اعلان داوطلبی وزارت اطلاعات وفرهنگ

به نسبت کمبود بودجه خریداری مقدار 257,726 لیتر تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول مورد ضرورت وسایط، بخاریهای مرکز و موسسات مربوطه، مرکزگرمی تعمیر وزارت و ریاست آرشیف ملی بابت سال 1394 به شرح ذیل تعدیل صورت گرفت

تعدیل شماره 1			
شماره	ماده	موجود	تعدیل شده
1	ماده 1.1 دستورالعمل برای داوطلبان	خریداری مقدار 257,726 تیل دیزل ومقدار 160,000 لیتر تیل پطرول	خریداری مقدار 120,000 لیتر تیل دیزل ومقدار 76,968 لیتر تیل پطرول
2	ماده 21.7 دستورالعمل برای داوطلبان	تضمین آفر مبلغ 1,120,000 یک ملیون و یکصدوبیست هزار افغانی	تضمین آفر مبلغ 680,000 شش صد هشتاد هزار افغانی
3	شرایط ارزیابی بعدی (بند2 مادهٔ 38 دستورالعمل برای داوطلبان)	(الف) توانایی مالی: داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانگر سرمایه نقدی به ارزش (6,000,000) شش ملیون افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی: داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده گی خویش را به ارزش (44,000,000) چهل و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش (24,000,000) بیست و چهار ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید	الف) توانایی مالی: داوطلبان باید صورت حساب بانکی را که نمایانگر سرمایه نقدی به ارزش (2740000) دو ملیونو هفت صدو چهل هزار افغانی باشد، ارائه نمایند) (ب) تجربه و ظرفیت تخنیکی: داوطلبان باید کاپی حجم کار کرده گی خویش را به ارزش (21,000,000) بیست یک ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید (ج) داوطلبان باید حد اقل کاپی یک قرارداد مشابه به ارزش (11,000,000) یازده ملیون افغانی را که در یکی از پنج سال اخیر تکمیل کرده باشد، ارائه نماید

داوطلبان واجد شرایط تعدیل شماره 1 مکمل را از ادرس که قبلا نشر شده بود بدست آورده میتوانند

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۳ ل د مرغومي ۳ مه د ۱۴۳۶ ق د ربیع الاول لومړۍ، د 24/12/2014

په پروان کې د اوبو لګولو کانال بیا فعالېږي

[illegible]

د افغانۍ- پیر او پلور

پرون له غرمې مخکې د کابل په شهزاده سرای کې افغانۍ د بهرنیو اسعارو په وړاندې په دې ډول معامله شوه

یو امریکایي ډالر پیرودل په 58/00 افغانۍ پلورل په 58/10 افغانۍ

یو انګلیسي پونډ پیرودل په 90/00 افغانۍ پلورل په 90/10 افغانۍ

یوه یورو پیرودل په 71/10 افغانۍ پلورل په 71/20 افغانۍ

یو سعودي ریال پیرودل په 15/45 پلورل 15/50 افغانۍ

د اماراتو یو درهم پیرودل په 15/85 افغانۍ پلورل په 15/90 افغانۍ

زر پاکستاني کلداري پیرودل په 575 افغانۍ پلورل په 576 افغانۍ

زر هندي کلداري پیرودل په 935 افغانۍ پلورل په 940 افغانۍ

او زر ایراني تومانه پیرودل په 16/60 افغانۍ پلورل په 16/70 افغانۍ

روی تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پلچرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد

در جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی که دیروز به ریاست معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در باره تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان در پل چرخی و توقیف خانه بگرام بحث شد. روز سه شنبه 2 جدی 1393 جلسه مشترک نهادهای امنیتی و عدلی و قضایی تحت ریاست قانونپوه سرور

دانش معاون دوم ریاست جمهوری برگزار شد در مورد تعیین سرنوشت بخشی از زندانیان پل چرخی و هم چنین توقیف خانه بگرام که از سوی آمریکایی ها به حکومت افغانستان واگذار شده است بحث صورت گرفت و در هردو مورد فیصله های مشخص به عمل آمد. در این نشست معاون دوم رییس جمهور در مورد این بخش از زندانیان پل چرخی که مرتکب جرایم امنیتی شده اند اظهار داشت بخشی از زندانیان که هم اکنون در زندان پل چرخی وجود دارند باید هر چه عاجل در مورد آن ها رسیدگی لازم صورت گرفته و به قضایا خاتمه داده شود وی افزود مهم ترین بخش از این افراد کسانی هستند که مشمول فرمان عفو شماره 62 رییس جمهور سابق شده اند ولی نهادهای امنیتی و هم چنین څارنوالی ملاحظات جدی در مورد آن ها دارند که باید این ملاحظات در مورد آن ها مد نظر قرار گیرد. پس از بحث و بررسی های همه جانبه و اظهارات اعضای جلسه فیصله به عمل آمد که در این مورد ملاحظات څارنوالی و نیز ملاحظات نهادهای امنیتی در باره هر فرد از کسانی که در چنین حالتی قرار دارند، مستند گردیده و دو باره به ریاست جمهوری ارایه گردد. هم چنین فیصله شد که به روند رسیدگی در مورد افراد دیگری که مرتکب جرایم امنیتی شده اند نیز که هم اکنون دوسیه آنها در محاکم ابتداییه و استیناف تحت دوران قرار دارند، سرعت بخشیده شود. هم چنین در جلسه فیصله به عمل آمد کسانی که تمام مراحل قضایی آن ها طی شده و محاکم ثلاثه نیز در مورد آن ها حکم کرده و مدت محکوم بها را نیز سپری کرده اند، مطابق قانون از حبس رها شوند. در این جلسه در مورد توقیف خانه بگرام که به تازگی از سوی آمریکایی ها اداره آن به حکومت افغانستان سپرده شده است نیز پس از بحث های همه جانبه فیصله به عمل آمد تا این توقیف خانه هم چنان به فعالیت خود ادامه داده و در اختیار وزارت دفاع ملی باشد و بلاک خاص پل چرخی که تا کنون در اختیار وزارت دفاع ملی بوده است مطابق قانون به وزارت داخله سپرده شود. هم چنین فیصله شد تا در مورد تعامل میان نهادهای امنیتی در مورد روند کاری توقیف خانه بگرام میان وزارت دفاع و وزارت داخله یک پروتوکل رسمی جهت قانونمند شدن اداره این توقیف خانه صورت گیرد. بر اساس یک خبر دیگر، به منظور بررسی وضعیت حقوقی مرکز ملی آموزش های حقوقی، امروز جلسه به ریاست قانونپوه سرور دانش معاون دوم رییس جمهور و با شرکت مسوولان ستره محکمه، لوی څارنوالی، وزارت عدلیه، انجمن مستقل وکلای مدافع، نماینده آن مرکز و سایر ادارات برگزار شد. معاون رییس جمهور گفت: هدف از بررسی وضعیت حقوقی این مرکز، بهبود امور قضایی، توسعه فعالیت این مرکز برای آموزش حقوقی به قضات، سارنوالان و وکلای مدافع می باشد که ایجاب می کند در جهت توحید آموزش های لازم حقوقی و مسلکی، تدبیر لازم روی دست گرفته شود. اعضای جلسه نظریات خویش را در مورد وضعیت حقوقی مرکز یاد شده، توحید برنامهٔ نصاب و مدیریت مرکز ملی آموزش های حقوقی ابراز داشته و فیصله شد تا جلسه برای بحث و بررسی بیشتر با حضور نمایندگان ادارات ذیربط تحت ریاست سرپرست ستره محکمه برگزار شده و نتایج آن به معاون دوم رییس جمهور گزارش داده شود

د افغان ځواکونو ترمنځ مطلقه...

خپله کار واخلو خو موږ د هوایي ملاتړ له اړخه ستونزه لرو «. له دې وړاندې ولسمشر محمد اشرف غني او د دفاع وزارت مقاماتو هم د امنیتي ارګانونو ترمنځ د همغږۍ له موجودیت منلي و. افغان حکومت هم په دې باوري چې د افغانستان په امنیتي ارګانونو کې ظرفیتونه شته، خو لازمه همغږي نه ده موجوده. کارپوهان همدې موضوع ته په اشارې سره وايي: که د امنیتي ارګانونو ترمنځ د پام وړ همغږي موجوده وي او د استخباراتي معلوماتو په اړه په خپل وخت سره اقدام وشي، نو تر ډېره به د وسلوالو مخالفینو د ترورېستي او ډله ییزو حملو مخه ونیول شي

« د امنیت او ثبات د ټینګښت لپاره دې غوڅ ګامونه...

او په دې لاره کې د یو پروګرام د ترلاسه کولو یادونه وکړه او زیاته یې کړه چې په دې لاره کې د خلکو د همکارۍ رول ډېر رغنده او اغېزمن دی. وروسته د ۲۰۹ شاهین او د ۲۰۷ ظفر قول اردوګانو قوماندانانو د خپلو روانو ستونزو او ننګونو په اړه او د بادغیس، فاریاب، جوزجان او د سرپل د ولایتونو د امنیتي حالاتو په باب د معلوماتو په وړاندې کولو سره خپلې نظریې او وړاندیزونه غونډې ته وړاندې کړل او مطروحه مواردو ته یې د زیات دقت او پاملرنې غوښتنه وکړه. دوی د مواصلاتي لارو د پرانستلو، هېواد له ګاونډیو هېوادونو څخه د بېرته راتلونکو د مزو د امنیت د تامینولو په اړوند د جمهوري ریاست لومړي مرستیال ته ډاډ ورکړ. په دې غونډه کې دغه راز د ملي دفاع او د کورنیو چارو د وزارتونو او د ملي امنیت د لوی ریاست سرپرستانو له دغه پروګرام څخه د خپل ملاتړ په ترڅ کې د اوامرو د اجرا کولو په لاره کې لیوالتیا څرګنده کړه. د غونډې په پای کې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال د دغې طرحې د ارزښت او تطبیق په باب د ټینګار په ترڅ کې څرګنده کړه چې د دغه پروګرام په عملي تطبیق سره به په شمال کې له دولت څخه د ملاتړ بهیر زیات شي او ترڅ به په دغو سیمو کې د ښو پایلو شاهده وي. غونډې وپتیله چې ټول امنیتي مرکزونه دې سر له سبا څخه د ملي دفاع په وزارت کې د دغه کار د تحقق لپاره په خپلو کارونو پیل وکړي او شریک یې کړي.

باختر

برنامه معرفت باپولیس ازسوي...

کار یک توطیه بزرگ از سوي دشمنان این کشور بود که تروریستان درمقابل نیروهاي امنیتي ها ناکام ماندند. لیلما احمدي عضو مجلس سنا و محمد احسان ضیا فعال جامعه مدني نیز درصحبت هاي شان از توانایي و شجاعت پولیس ملي صحبت نموده و برنامه معرفت با پولیس را یک اقدام نیک تلقي کردند. دراخیر مدال صلح براي پدر میرافغان افسر که چند روز قبل مانع یک انتحاري درکابل شد و به پدر محمد مصطفي تفویض شد. برنامه معرفت با پولیس براي چهار روز درنظر گرفته شده در خلال این چهارروز برنامه هاي با شرکت فعالان جامعه مدني مردم عوام نمایندگان در شوراي ملي و اهل رساله ها برگزار خواهد شد که درآن تاثیرپذیري پولیس برجامعه مسایل حقوقي و کارنامه هاي پولیس بحث خواهد شد. باختر

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

ایا پاکستان به د طالبانو پرضد راپورته شي؟

انګلستان چاپ، ابزرور Observer ورځپاڼې: «ایا پاکستان به وکړای شي چې د پېښور له پېښې وروسته د طالبانو پر ضد راپورته شي؟» تر سرلیک لاندې یو مطلب خپور کړی او په یوه برخه کې یې د دیني عالمانو پرضد چې د وسله والو له خوا د خلکو په وژلو چوپ پاتې کېږي، د خلکو غوسه او اعتراضونه انعکاس کړي دي. ورځپاڼه لیکي، "که څه هم چې په پاکستان کې د دیني عالمانو پر ضد اعتراضونه سابقه نه لري، خو دا به وليدل شي چې د پاکستان دولت څومره توان لري چې د خلکو دا قهر او غوسه په یوه بدلون یا عمل بدله کړي. ابزرور زیاتوي، د فیس بوک په یوې پاڼه کې چې د پنجاب ایالت یوه پولیس رحیم یارخان ته یې نسبت کېږي، په ټولو او جملو کې یې د طالبانو ملاتړي په ډېرو بدو الفاظو یاد کړي دي. په اسلام اباد کې اعتراض کوونکي د لعل مسجد مخې ته راټول شول او دا هغه ځای دی چې د پاکستان پوځ او ملایانو په کې په ۲۰۰۷ م کال کې په دغه جومات کې د ګڼ شمېر طالبانو په وینو ډېر غلبونه ولرل او په جوماتي بې خوارۍ وینه لر سره کې. اعتراض کوونکو غوښتل چې د مسجد امام مولانا عبدالعزیز باید په پېښور کې په یوه ښوونځي کې د طالبانو له خوا ډله ییزه وژنه وغندي.

ورځپاڼه لیکي: خو اوس وړاندې په پاکستان کې دغه حالت تصورهم نه کېده، خو د پېښور په یوه ښوونځي کې له ډله ییزې وژنې وروسته دا حالت رامنځ ته شوی دی.

ابزرور وړاندې لیکي: په پاکستان د غم احساسه خپره ده. د چهارشنبې په ورځ د پېښور د پېښې په اړه د لویو مظاهرو د راپورته کېدو له امله لوېدیځوالو هم راپورته شول او د قهر یوه داسې فضا رامنځ ته شوې چې په ۲۰۰۷ میلادي کال کې د پخوانۍ صدراعظمې بې نظیربوټو له ترور وروسته هم خلک په دې اندازه په قهر او انزجار کې نه وو. ورځپاڼه زیاتوي، د نورو دیني عالمانو او ملایانو په څنګ کې د لعل مسجد د امام مولانا عبدالعزیز پرضد هم خلکو شعارونه ورکړل او خلک نور د دې رژیم له لري چې دا ډول دیني عالمان د طالبانو او پښتو پالو ډلو د وژنو په اړه چپه خوله وي او په وړاندې یې نه غندي.

ابزرور ورځپاڼه د تحلیل په یوه برخه کې لیکي: په داسې یو حالت کې چې دا مهال په پاکستان کې رامنځ ته شوی، پوښتنه پیدا کېږي چې ایا د پښتو پالو وسله والو پرضد به په یوه ګډ عمل توافق وشي؟

ورځپاڼه لیکي: حقیقي او ریښتیني ځواب نه دی چې پاکستان کې د دیني عالمانو پرضد له دوی اعتراضونو سره سره، د پاکستان دولت به ښوارې د خلکو دا غوسه د یوه بدلون او یا عمل پیل ته سوق ورکړي. فارین افیرز Foreign Affairs خپرونې هم د طالبانو او پښتو پالو پرضد د پاکستان د دولت د نه عمل په اړه یو مضمون خپور کړی او د یوه کوچني ځلک یو عکس یې چاپ کړی چې پوځي خولۍ یې په سر ده او د پېښور د ښوونځي د وژل شویو کوچنیانو په ویر ژاړي او اوښکې توئوي.

خپرونه لیکي: د پېښور د ښوونځي پېښه د زیاتي حیرانتیا مسئله هم نه ده. د تحریک طالبان پاکستان یوه غړي فیصل شهزاد د ۲۰۱۰ م کال په پسرلي کې د نیویارک ښار ټایمز سکویر کې د بم چاودني پلان جوړ کړی و. له دې پېښې څخه څو اوونۍ وروسته تحریک طالبان پاکستان ډلې په لاهور کې د جمعې په لمانځه کې د احمدي فرقې ۸۶ لمونځ کوونکي قتل عام کړل. خپرونه زیاتوي، د دې او نورو زیاتو تېروتنو او ګواښونو سره سره، د پاکستان دولت د تحریک طالبان د ډلې د له منځه وړلو لپاره هیڅ نه دي کړي

له ۲۰۱۴ وروسته امریکا خپل سري عملیات...

په دې وروستیو کې د امریکا د دفاع وزارت چارواکو ویلي، چې یوازې هغه طالبان به په نښه کوي، چې دوی او افغان ځواکونو ته ګواښ وي. د امریکا د دفاع وزارت ویاند جان کربي ویلي، که چېرې د طالبانو مشرملامحمد عمرهم دوی ته ګواښ پېښ نه کړي، نو دوی یې هدف نه ګرځوي. جان کربي ویلي، طالبان په دوو برخو ویشل شوي، چې، جنګي او غیرجنګي ډلې دي. ده ویل، هغوی چې پرموږ حملې کوي، موږ به یې هم نه پرېږدو، خو هغوی چې جنګ نه کوي، موږ هم ورسره کار نه لرو. تردې مخکې نورو امریکایي چارواکو هم دې ته ورته څرګندونې کړې وې، خو د امریکا ولسمشر بارک اوباما ویلي و چې په افغانستان کې پاتې کېدونکي امریکایي پوځیان به پر هغو وسله والو طالبانو بریدونو ته دوام ورکړي چې پر افغان امنیتي ځواکونو حملې کوي. په ورته وخت کې بیا په ولسي جرګه کې د نړیوالو اړیکو کمېسیون وایي، امریکا د افغان ولس ګټو ته ژمنه نه ده، دوی وایي امریکا په افغانستان کې هغه اهداف چې غوښتل یې ترلاسه کړي. د دغه کمېسیون رییس عبدالقادر خالقي وایي، امریکا باید ټول هغه وسله وال یې تونیوه په نښه کړي چې د افغان حکومت پر وړاندې امنیتي ستونزې جوړه وي؛ «کله چې د امریکا شخصي ګټې په خطر کې وي نو افغانستان له زیانونو چې موږ لوږو ته خطر متوجه دي او ویل به یې چې له وسله والو سره باید جګړه وشي. اوبل یې چې شخصي ګټې په کې نشته دوی وایي چې خپلي طالبان زموږ دښمنان نه دي، دا په دې معنی چې دوی اول او اوس هم له افغانانو سره دوه مخې سیاست کوي.» امریکا غواړي چې په افغانستان کې ۱۰۸۰۰ پوځیان پرېږدي، چې افغان امنیتي ځواکونو ته روزنه او مشورې ورکړي. د سیاسي چارو یو شمېر افغان کارپوهان سپارښته کوي چې امریکا باید له افغانستان سره د امنیتي او دفاعي سند په اساس خپل مسوولیت ادا کړي. دوی وایي، امریکایي چارواکي باید له خپلو ژمنو سره سم افغان ځواکونه وروزي او د دې ځواکونو تجهیزاتو ته هم پام وکړي.

د افغان ځواکونو، تجهیز د روزنې په پرتله...

له ډېرو ورځو راهیسې د مخالفینو او افغان ځواکونو ترمنځ جګړه روانه ده. موریس یو خېمز د پکتیکا د یحیی خېلو او د پېښور د پوځ پر یوه ښوونځي وروستیو حملو ته په اشارې وایي، چې د تروریزم د ځپلو لپاره د افغانستان او پاکستان همکاري ډېره مهمه ده: "د ملي وحدت نوې حکومت له ګاونډیو هېوادونو سره د معاملو په بهیر پیل کړی دی، د پکتیکا او پېښور وروستیو خونړیو پېښو ته په کتو افغانستان او پاکستان باید یو د بل په وړاندې د تورونو د لګولو لوبه پای ته ورسوي، دې پېښو ته په کتو باید دواړه هېوادونه مخکې ولاړ شي، زما په ګومان دواړه هېوادونه اوس د پخوا په پرتله یو له بل سره نږدې شوي". د افغان امنیتي ځواکونو د تجهیز ژمنې له دې وړاندې امریکایي چارواکو هم کړي او د افغانستان دفاع وزارت د هوایي ځواک کمښت د امنیتي ځواکونو مهمه خلا بللې ده. خېړونکي وایي، که چېرې امریکا او ناټو په دې برخه کې کړې ژمنې ژرعملي نه کړي، له ۲۰۱۲ کال وروسته به د افغانستان د سرحدونو بشپړه دفاع افغان ځواکونو ته سخته وي

یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې کېږي

په نړیوالو بازارونو کې پرون یو انس سره زر په ۱۱۷۸ ډالره وړاندې شول. د پښتني بانک د سره زرو د مارکېټ یوه پلورونکي قاهرخان ددغه خبر په تایید سره وویل: اوس د کابل په بازارونو کې یو ګرام مصري سره زر په ۲۳۵۰ افغانیو، کویتي په ۲۲۰۰ افغانیو، سنګاپوري په ۲۳۰۰ افغانیو، بحریني په ۲۰۰۰ افغانیو، عربي په ۱۹۰۰ افغانیو، ایراني په ۱۶۵۰ افغانیو او یو ګرام روسي سره زر په ۱۴۵۰ افغانیو پلورل کېدل

باختر

بهرني لنډ خبرونه

په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی بیا پیدا شو

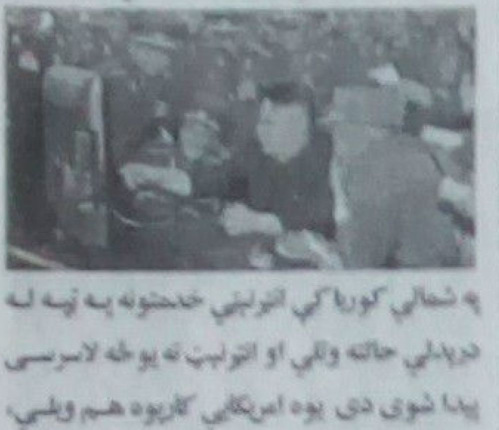

په شمالي کوریا کې انټرنېټي خدمتونه په ټپه درېدلي حالت کې وو او انټرنېټ ته یو څه لاسرسی پیدا شوی دی. یوه امریکایي کارپوه هم ویلي، چې په شمالي کوریا کې تر څو ساعتونو انټرنېټي پرېکون وروسته اوس تر یوه حده انټرنېټ فعال شوی دی. په شمالي کوریا کې انټرنېټ ته لاسرسی په بشپړه توګه قطع شوی او انټرنېټ ته لاسرسی څو ورځې وروسته تر هغه غوڅ شو، چې امریکا پر پیونګ یانګ تور پورې کړ، چې پر امریکایي سوني پیکچرز شرکت یې انټرنېټي برید کړی دی. د امریکا ولسمشر بارک اوباما دغه برید ته د متناسب غبرګون ښودلو ژمنه کړې وه. خو امریکایي چارواکو په شمالي کوریا کې د انټرنېټي خدمتونو د قطع کېدو په چاره کې د امریکا احتمالي دخالت په اړه له څه ویلو ډډه کړې ده. د ټکنالوژۍ په برخه کې ستونزې یا انټرنېټي برید په شمالي کوریا کې د انټرنېټ د قطع کېدو لامل ګرځېدای شي.

چین هم انټرنېټي بریدونه غندي

چین د هالیوډ فلمونو د جوړولو پر ستوډیو «سوني پکچرز» د «هیکر» یا انټرنېټي بریدونو له په کتو سره انټرنېټي بریدونه غندلي دي. د امریکا د بهرنیو چارو له وزیر جان کیري سره د خبرو پر مهال د هغه چینایي سیال وانګ یي ویلي چې هېواد یې د انټرنېټي حملو او انټرنېټي ترهګرۍ هر ډول غندنه کوي. خو په دې بیانیه کې د شمالي کوریا یادونه نه ده شوې. امریکا د دغو بریدونو پړه پر شمالي کوریا اچولې او د «نیویارک ټایمز» په حواله له چینه یې مرسته غوښتې ده. ویل شوي چې له چین سره همکاري مهمه ده ځکه د شمالي کوریا ټولې مخابراتي اړیکې د چینایي شبکو له لارې تېرېږي. «سوني پکچرز» د هیکرانو د دغه برید او د امریکا پر سینماګانو د بریدونو تر ګواښونو وروسته د هغه فلم له ښکاره کولو څخه ډډه وکړه چې پکې د امریکا د استخباراتي شبکې «سي آی اې» ژورنالیستانو ته ګومارل کېږي چې د شمالي کوریا واکمن کیم یونګ اون ووژني. شمالي کوریا د دغه انټرنېټي برید مسوولیت نه مني او د غچ اخیستو ګواښ یې کړی.

کردان په عراق کې د پرمختګ په حال کې دي

د عراق په شمال کې له «اسلامي دولت» ډلې سره د جګړې په ترڅ کې کردي ځواکونه د سنجار ښار چې له ستراتیژیکي پلوه ډېر مهم دی، د بېرته نیولو په حال کې دي. د کردانو مشر مسعود بارزاني د دغې سیمې د نیولو پرمهال وویل چې دوی د سنجار زیاتره سیمه نیولې ده. د هغه په خبره د «اسلامي دولت» ډلې پر ضد د نړیوال ائتلاف له خوا ملاتړ ځینو اغېزه ښوولې او بریاوې یې لرلې. د امریکا هوايي ځواکونه له څو میاشتو راهیسې د اسلامي دولت ډلې پر مورچلونو بمباري کوي

الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشر شو

د تونس د ټاکنو عالي کمېسیون اعلام وکړ، چې الباجي قائد السبسي د تونس ولسمشریزې ټاکنې وګټلې. د «نداء تونس» ډلې مشر د ټول ټال رایو ۵۵،۶۸ سلنه وګټلې. د «النهضت» ګوند مشر راشد الغنوشي السبسي ته د بریا مبارکي ویلې ده. د السبسي ټاکنیز سیال او مخکني لنډمهالي ولسمشر منصف المرزوقي په هېواد کې له تاوتریخوالي ډډې کولو غوښتنه کړې ده. په تونس کې د ولسمشرۍ ټاکنو د دویم پړاو رای اچونې تر بهیر وروسته، السبسي په ټاکنو کې ورا د مخه ځان ګټونکی اعلان کړ. خو ټاکنیز سیال منصف المرزوقي وایي، تر اوسه رسمي پایلې لا نه دي اعلام شوې. د تونس د ټاکنو کمېسیون له خپلو جرګه ګیو راټولې خبرونه وایي، السبسي ۵۴ سلنه رایې ګټلې، خو لاهم د رای شمېرنې بهیر روان دی او وروستي رسمي پایلې تر اوسه نه دي اعلام شوې. دغه کمېسیون دا هم ویلي، چې په دویم پړاو ټاکنو کې د خلکو ګډون ډېر و. په تونس کې وګړي د ولسمشر د ټاکلو لپاره په دویم پړاو ټاکنو کې رایې اچوي، چې دا د دغه هېواد په تاریخ کې لومړۍ دیموکراتیکې ټاکنې ګڼل کېږي. په روانو ټاکنو کې نږدې ۵،۳ میلیونه تونسي وګړي د رایې اچونې حق لري.

ایران په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو کارکول ممنوع دي

د ایران د کار او ټولنیزو چارو وزارت ویلي، د استوګنې په کورونو کې د بهرنیو مېرمنو، په تېره بیا فلیپیني ښځینه خدمتګارانو کار کول ناقانونه عمل دی. ددغه وزارت د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر علي اقبالي ویلي، په ایران کې فلیپیني یا د نورو هېوادونو مېرمنو ته د کار اجازه نه ده ورکړل شوې او وایي: «که په کورونو کې د خدمې په عنوان پر کار وګومارل شي، له سرغړونکو سره به قانوني چلند وشي.» نوموړي خبرداری ورکړ، هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار ګوماري قضايي مراجعو ته به معرفي شي. د بهرنیو وګړو په کار ګومارلو مدیر دا څرګنده کړه چې د دیا یا تکرار په ترڅ کې به هغه کسان چې بهرنۍ مېرمنې په کورونو کې په کار ګوماري له ۹۱ تر ۱۸۰ ورځو پورې زنداني شي. فیلیپیني چارواکي اټکل کوي چې شاوخوا ۲ میلیونه وګړي یې په منځني ختیځ کې په کار بوخت دي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor -in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

Deputy: Shah Wali "Qarar"

دورځپاڼي د وېش څانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتونکې ډله

- سیدیوسف "شریفي"
- محمد صادق قلندري
- میر محمدي عزیزي
- اصغر نبي

دورځپاڼو رئیس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

امر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

مرستیال شاولي قرار ۰۷۹۹۳۱۴۵۰۶ ۰۲۰۲۳۰۲۱۲۹

سرپرست مسوول سکزار شېرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډیزاین احسان الله یحی ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library